

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Analýza a zhodnocení poskytování veřejné podpory z prostředků obcí
jiným subjektům**

Bc. Veronika Kafuňková

**Diplomová práce
2015**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Veronika Kafuňková**
Osobní číslo: **E13095**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Analýza a zhodnocení poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude analýza a zhodnocení poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům (příspěvkové organizace zřizované obcemi, fyzické či právnické osoby, dobrovolné spolky, atd.) za poslední dva roky. Dále bude provedeno dotazníkové šetření s cílem zjistit zkušenosti s veřejnou podporou, využíváním registru de minimis, služeb obecného zájmu, spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, atd. Součástí práce budou dány doporučení a návrhy obcím v oblasti žádosti a poskytnutí veřejné podpory.

Osnova:

- Teoretické vymezení veřejné podpory.
- Poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům.
- Sběr dat - empirické dotazníkové šetření.
- Interpretace a vizualizace získaných výsledků.
- Metodické doporučení obcím v oblasti poskytování veřejné podpory.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

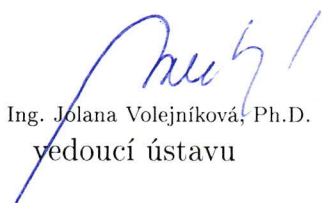
EUROPEAN COMMISSION. EU Competition Law Rules Applicable to State Aid: Situation as at 15 April 2014 [online]. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Union, 2014. ISBN 978-92-79-35609-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/compilation/state_aid_15_04_14_en.pdf
KINCL, M. Praktický průvodce veřejnou podporou: vymezení pojmu a otázky související. Vyd. 1. Praha: BOVA Polygon, 2012, 98 s. ISBN 978-807-2731-688.
LEIGH HANCHER, Tom Ottervanger and Piet Jan Slot. EU state aids. 4. ed. S.l: Sweet & Maxwell, 2011, 950 s. ISBN 978-041-4046-566.
MALÍŘ, J. Právo veřejných podpor Evropské unie: zákaz poskytování veřejných podpor a výjimky z tohoto zákazu. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2013, 304 s. ISBN 978-808-7439-111.
NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.
ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu.
ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE [online]. 2012. Dostupné z: <https://www.uohs.cz>

Vedoucí diplomové práce:
Ing. et Ing. Veronika Linhartová, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: 29. září 2014
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 25. 6. 2015

Bc. Veronika Kafuňková

PODĚKOVÁNÍ:

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi byli nápomocni při tvorbě této diplomové práce, zejména pak Ing. et Ing. Veronice Linhartové, Ph.D. za její odborné vedení a cenné připomínky. Zároveň bych ráda poděkovala celé své rodině, která mne podporovala v celém průběhu mého studia.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá analýzou a zhodnocením poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům. V úvodu práce jsou popsány základní definiční znaky veřejné podpory. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření s cílem zjistit zkušenosti s veřejnou podporou z prostředků obcí v Královéhradeckém kraji a analýzu údajů z Centrálního registru podpor malého rozsahu za poslední dva roky. V závěru práce je uvedeno doporučení obcím v konkrétních oblastech veřejné podpory.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, Centrální registr podpor malého rozsahu, Královéhradecký kraj, podpora de minimis, služby obecného hospodářského zájmu, veřejná podpora

TITLE

Analysis and evaluation of the provision of public support from the municipalities to other subjects

ANNOTATION

The Master's Thesis is focused on the analysis and valuation of providing the state aid to other subjects from municipal resources. The introduction of the thesis describes the basic characteristics of the state aid. The practical part presents the results of the survey with the objective to find out the experience with the state aid from municipal resources in the Region of Hradec Králové and the analysis of the data from The Central Register of de minimis Aid for two last years. The conclusion of the thesis brings the recommendations to towns and villages in the particular areas of the state aid.

KEYWORDS

Municipality, The Central Register of de minimis Aid, Hradec Králové Region, De minimis Aid, Services of General Economic Interest, State Aid

OBSAH

ÚVOD	11
1 VYMEZENÍ VEŘEJNÉ PODPORY.....	12
1.1 DEFINICE VEŘEJNÉ PODPORY	13
1.2 ZNAKY VEŘEJNÉ PODPORY	15
1.2.1 Podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků	15
1.2.2 Podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání	16
1.2.3 Podpora ovlivňuje obchod mezi členskými státy	18
1.2.4 Podpora narušuje nebo hrozí narušení soutěže	19
1.3 SUBJEKTY V OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY.....	20
2 POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY	23
2.1 FORMY VEŘEJNÉ PODPORY	23
2.1.1 Nejčastěji používané formy z prostředků měst a obcí.....	24
2.2 OPATŘENÍ, KTERÉ NENAPLŇUJÍ ZNAKY VEŘEJNÉ PODPORY	26
2.3 VÝJIMKY PŘI POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY	28
2.3.1 Služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ).....	30
2.3.2 Blokované výjimky.....	31
2.4 NOTIFIKACE VEŘEJNÉ PODPORY	31
3 VEŘEJNÁ PODPORA Z PROSTŘEDKŮ MĚST A OBCÍ – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	34
3.1 KONSTRUKCE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	34
3.2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	35
3.3 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	45
4 ANALÝZA POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY Z PROSTŘEDKŮ OBCÍ ...	47
4.1 PODPORA DE MINIMIS	47
4.1.1 Obce jako poskytovatelé podpory de minimis	49
4.1.2 Podpora de minimis v Královéhradeckém kraji.....	51
4.2 SLUŽBY OBECNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO ZÁJMU.....	54

5 METODICKÁ DOPORUČENÍ OBCÍM V OBLASTI POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY	58
5.1 VYBRANÉ OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY Z PROSTŘEDKŮ OBCÍ	58
5.1.1 <i>Kultura</i>	60
5.1.2 <i>Sociální služby</i>	61
5.1.3 <i>Vzdělávání</i>	62
5.1.4 <i>Sport</i>	62
5.1.5 <i>Podpora autobusové dopravy</i>	64
5.2 PODPORA DE MINIMIS	65
5.3 SLUŽBY OBECNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO ZÁJMU (SOHZ).....	69
ZÁVĚR	72
POUŽITÁ LITERATURA	75
SEZNAM PŘÍLOH	78

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vyhodnocení otázky č. 1 – pojem veřejná podpora	35
Tabulka 2: Vyhodnocení otázky č. 2 – zdroje informací o veřejné podpoře.....	35
Tabulka 3: Vyhodnocení otázky č. 3 – poskytovatelé veřejné podpory.....	37
Tabulka 4: Vyhodnocení otázky č. 5 – oblasti veřejné podpory	38
Tabulka 5: Vyhodnocení otázky č. 7 – typ slučitelné veřejné podpory	39
Tabulka 6: Vyhodnocení otázky č. 8 – centrální registr podpor malého rozsahu	40
Tabulka 7: Vyhodnocení otázky č. 10 – správní delikty v oblasti podpory de minimis	41
Tabulka 8: Vyhodnocení otázky č. 11 – služby obecného hospodářského zájmu	41
Tabulka 9: Vyhodnocení otázky č. 15 – hodnocení poradenských služeb UOHS	43
Tabulka 10: Vyhodnocení otázky č. 17 – velikost obce.....	44
Tabulka 11: Podpory de minimis v ČR	48
Tabulka 12: Správní řízení v oblasti registru podpor malého rozsahu v letech 2010 - 2013 ...	49
Tabulka 13: Obce v centrálním registru podpor malého rozsahu.....	49
Tabulka 14: Počet a suma podpor de minimis dle krajů.....	50
Tabulka 15: Obce v registru podpor malého rozsahu v Královéhradeckém kraji.....	51
Tabulka 16: Počet a suma podpor de minimis v Královéhradeckém kraji.....	52
Tabulka 17: Právní akt poskytnutí podpor de minimis v Královéhradeckém kraji.....	53
Tabulka 18: Vyrovnávací platby za SOHZ v tis. Kč – 2009 - 2011	57

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Vyhodnocení otázky č. 2 – zdroje informací o veřejné podpoře	36
Obrázek 2: Vyhodnocení otázky č. 3 – poskytovatelé veřejné podpory	37
Obrázek 3: Vyhodnocení otázky č. 4 – rok prvního poskytnutí veřejné podpory.....	38
Obrázek 4: Vyhodnocení otázky č. 6 – forma veřejné podpory	39
Obrázek 5: Vyhodnocení otázky č. 9 – podpory v režimu de minimis	40
Obrázek 6: Vyhodnocení otázky č. 12 – oblasti využití SOHZ	42
Obrázek 7: Vyhodnocení otázky č. 18 – pracovní pozice respondenta.....	44
Obrázek 8: Oblasti podpor de minimis v ČR	48
Obrázek 9: Obce v registru podpor malého rozsahu dle krajů	50
Obrázek 10: Příjemci podpor de minimis.....	53
Obrázek 11: Příjemci vyrovnávací platby za SOHZ 2012 - 2014.....	55
Obrázek 12: Příjemci vyrovnávací platby za SOHZ 2009 - 2011	56
Obrázek 13: Schéma – rozhodování o hospodářské činnosti neziskových organizací.....	59
Obrázek 14: Schéma – určení rozhodného období pro poskytnutí podpory de minimis	65
Obrázek 15: Centrální registr – ověření možnosti poskytnout podporu.....	67
Obrázek 16: Centrální registr podpor malého rozsahu – zápis nové podpory.....	68
Obrázek 17: Schéma výběru režimu SOHZ	70

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
KHK	Královéhradecký kraj
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SOHZ	Služby obecného hospodářského zájmu
UOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VP	Veřejná podpora

ÚVOD

Veřejná podpora představuje výhodu poskytovanou z veřejných prostředků ekonomicky aktivním subjektům. Tato velmi zkrácená definice v sobě skrývá velmi mnoho pravidel a povinností, které musí poskytovatelé i příjemci veřejné podpory dodržet.

Problematikou veřejné podpory se orgány veřejné správy začaly zabývat v období před vstupem naší země do Evropské unie. Pravidla pro poskytování veřejné podpory byla vytvořena za účelem ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie. Pravdou je, že zásahy státu do ekonomiky jsou v určitých případech potřebné. Je však potřeba stanovit pro ně jasná pravidla.

Jedním z možných poskytovatelů veřejné podpory jsou města a obce, které také spravují veřejné prostředky. Ze svých rozpočtů uspokojují potřeby občanů a financují různé kulturní, sportovní, sociální a další aktivity. I tyto služby mohou být v některých případech považovány za veřejnou podporu. Z tohoto důvodu je důležité, aby se úředníci a představitelé obcí této problematice věnovali, aby dokázali veřejnou podporu identifikovat a zvolit přiměřený postup v souladu s unijními pravidly.

Cílem této diplomové práce je teoretické vymezení, analýza a zhodnocení poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům. Dále bude provedeno dotazníkové šetření s cílem zjistit zkušenosti s veřejnou podporou z prostředků obcí v Královéhradeckém kraji. V závěru práce budou dány doporučení obcím v oblasti poskytování veřejné podpory.

Teoretická část této práce se podrobně věnuje jednotlivým definičním znakům veřejné podpory a vymezuje základní subjekty činné v oblasti veřejné podpory. Dále má za cíl popsat jednotlivé formy veřejné podpory, výjimky z poskytování veřejných podpor a vymezení opatření, které se za veřejnou podporu obecně nepokládají. Protože je tato diplomová práce zaměřena na poskytování veřejných podpor z prostředků obcí, bude se také teoretická část kromě obecných poznatků specializovat na podpory z těchto veřejných prostředků.

Praktická část této práce zahrnuje dotazníkové šetření s cílem zjistit zkušenosti s veřejnou podporou z prostředků obcí v Královéhradeckém kraji a analýzu údajů z Centrálního registru podpor malého rozsahu za poslední dva roky. V závěru práce jsou shrnuty poznatky z provedených analýz. Stěžejní částí této práce jsou metodická doporučení obcím v konkrétních oblastech veřejné podpory.

1 VYMEZENÍ VEŘEJNÉ PODPORY

Problematika veřejné podpory představuje v České republice oblast, která zejména v období po vstupu naší země do Evropské unie nabývá stále většího významu. Cílem této kapitoly je přiblížit samotný pojem veřejná podpora a důvody začlenění její regulace do právní úpravy Evropské unie.

Základním pilířem evropské integrace v rámci Evropské unie je jednotný vnitřní trh. K této jednotě přispívají zejména pravidla upravující základní tržní svobody - volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. Na vytvoření fungujícího vnitřního trhu se také podílejí i pravidla hospodářské soutěže. Politika ochrany hospodářské soutěže se dotýká samotné podstaty tržního mechanismu, protože se snaží zajistit co nejdokonalejší podmínky pro jeho fungování. Východiskem je poznání, že nejlepším možným řešením je vytvoření dokonale konkurenčního prostředí, tzn. že jednotlivé subjekty jsou ve svém ekonomickém rozhodování nezávislé. Svoboda účastníků na trhu je tehdy, když na straně poptávky i nabídky existuje mnoho ekonomických subjektů a tehdy, neexistují-li ekonomické a administrativní bariéry vstupu na trh. V reálném ekonomickém prostředí však tyto podmínky splněny nejsou.

V tržní ekonomice je naprosto běžné a žádoucí, že mezi sebou jednotliví soutěžitelé neustále soupeří o pozici na trhu. Každý ze soutěžitelů se snaží zlepšovat svoji pozici a k tomu používá nejrůznější prostředky. Proto, aby nedocházelo ke zneužívání účasti v hospodářské soutěži, je potřeba tuto soutěž alespoň v hrubých rysech upravit právními normami.

Právní úprava ochrany hospodářské soutěže označuje několik narušujících jednání, mezi něž lze zařadit i veřejné podpory. Hospodářská soutěž tedy není ohrožována pouze chováním podniků, jako například kartelovými dohodami nebo zneužíváním dominantního postavení, ale také chováním státu a jiných veřejnoprávních subjektů. Těmito podporami jsou zvýhodňovány některé podniky na úkor ostatních. Právní úprava veřejné podpory, která je ustanovena v primární legislativě evropského práva, má zabránit tomu, aby členské státy zvýhodňovaly některé podniky na vnitřním trhu na úkor jiných. Veřejné podpora je tedy obecně považována za nežádoucí a neslučitelnou s vnitřním trhem. [1]

Mezi poskytovatele veřejné podpory patří kromě státu také územně samosprávné celky. Jejich úkolem je zejména uspokojovat potřeby občanů a poskytovat služby veřejného zájmu. Jedná se zejména o služby v oblasti školství, zdravotnictví, dopravě, technické a sociální služby. Tyto i jiné služby obce zajišťují buď sami ve své působnosti, případně také pomocí

zřízených a založených organizací. Dalším způsobem je podpora prostřednictvím dotací fyzickým a právnickým osobám, které také tyto služby občanům poskytují. Některé z těchto podpor však dle pravidel Evropské unie také mohou ohrozit hospodářskou soutěž.

1.1 Definice veřejné podpory

Základní východisko pro definování pojmu veřejná podpora je zakotveno v evropském právu. V primární legislativě je tato problematika upravena zejména ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Tato smlouva téměř doslovně přebírá formulaci ze Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství z roku 1957. Jedná se tedy o jedno z mála ustanovení zakládajících smluv, které se nezměnilo v rámci evropského integračního procesu.

První odstavec článku 107 výše zmíněné Smlouvy o fungování Evropské unie vymezuje veřejnou podporu takto: *"Podpory poskytované v jakékoliv formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak."* [20] Tento článek stanovuje, kdy je poskytování veřejných podpor zakázáno, nejedná se tedy přímo o definici pojmu veřejná podpora. Veřejná podpora je tedy v evropském právu vymezena pouze prostřednictvím základních definičních znaků, které můžeme z článku 107 vyvodit:

- podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků,
- podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,
- je ovlivněn obchod mezi členskými státy a
- je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Vzhledem ke svému malému vymezení a obecné definici veřejné podpory je právní úprava veřejné podpory dotvářena dle článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie rozhodnutími Evropské komise a judikaturou Evropského soudního dvora.

Důvodem toho, že tento pojem není ve Smlouvě přesně definován a vymezen, může být umožnění flexibility tohoto ustanovení v čase. Okruh veřejných podpor se může v průběhu času měnit s tím, jak se vyvíjí samotná hospodářská realita. Pokud by také byly formy veřejné podpory taxativně přesně vymezeny, mohlo by dojít k situaci, že by se členské státy naučily příslušné ustanovení obejít. [7]

Na úrovni českého práva se pojem veřejná podpora začal objevovat již v období příprav vstupu České republiky do Evropské unie. Již před tímto vstupem musí každý kandidátský

stát prokázat, že je schopen plně respektovat povinnosti vyplývající ze členství. Jednou z těchto podmínek byla i pravidla pro oblast veřejné podpory. První zákon, který se tomuto tématu věnoval, byl zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. Zde byl pojem veřejná podpora definován takto: *"Veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána."*[28] I když byl tento zákon zrušen ke dni 1. 5. 2004, je tato definice stále aktuální.

Současný český právní rámec je tvořen zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Také tento předpis není příliš rozsáhlý. V podstatě pouze doplňuje přímo aplikovatelné přepisy Evropské unie – vymezuje roli Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, některé otázky procesní a dále přestupky a správní delikty na tomto úseku. Definice pojmu veřejná podpora v tomto zákoně není, nalezneme zde však odkaz na nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o založení Evropského společenství. Článek 1 tohoto nařízení stanoví: *"Pro účely tohoto nařízení se rozumí: „podporou“ jakékoliv opatření splňující všechna kritéria stanovená v čl. 92 odst. 1 Smlouvy."* V současné době se jedná právě o čl.107 odst. 1 SFEU.

Veřejná podpora je definována nejen právním řádem, ale také v mnoha jiných dílech a dokumentech. Každá definice je mírně odlišná, ale podstata je u všech stejná.

"Veřejnou podporu se rozumí jakákoliv forma podpory včetně programů veřejné podpory, nebo výhod zvýhodňující podnikání nebo výroby, poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytována z veřejných prostředků." [23]

Veřejná podpora je v unijním právu pojímána jako široký koncept. Jeho podstata je v tom, že veřejný poskytovatel dává určité výhody jen některému podniku. V důsledku této výhody se postavení podniku oproti původnímu stavu před poskytnutím veřejné podpory zlepšuje. O výhodu však půjde i tehdy, když se postavení podniku sice nezlepší, ale i nezhorší, pokud by ke zhoršení bez poskytnutí podpory došlo. [27]

Ze všech výše uvedených definic a ustanovení vyplývá, že **veřejná podpora je obecně zakázána**. Její poskytnutí je možné až po schválení v Evropské komisi. Z tohoto pravidla však existují výjimky, umožňující její legální poskytnutí. Těmto výjimkám se bude věnovat jedna z následujících kapitol.

1.2 Znaky veřejné podpory

Z předchozí kapitoly můžeme odvodit, že základní znaky veřejné podpory se vykládají podle článku 107 odstavec 1 Smlouvy o fungování EU. Ne každé opatření je však považováno za veřejnou podporu. Důležité je, že všechny znaky musejí být splněny kumulativně. Pokud není jeden nebo více znaků splněno, o veřejnou podporu se potom nejedná.

V následujících kapitolách budou jednotlivé definiční znaky podrobně popsány.

1.2.1 Podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků

Pravidla veřejné podpory pokrývají pouze opatření, při kterých dojde k poskytnutí výhody státem nebo ze státních prostředků.

Pojem **stát** je potřeba vykládat velmi široce. Pro potřeby ČR je jím třeba rozumět nejen stát jako takový, ale i centrální vládu, ministerstva, Parlament, ČNB a jiné státní orgány, místní samosprávy tedy i kraje a obce.

Pod pojmem **státní prostředky** můžeme zahrnout veškeré zdroje veřejného sektoru, včetně prostředků institucí, na které má stát v jakékoliv formě přímý nebo i nepřímý vliv.[4]

V případech poskytování výhody přímo státem, nebo pokud stát pověří soukromý či veřejnoprávní subjekt správou daného opatření a výhoda je poskytnuta z rozpočtu veřejné instituce, je toto opatření zřetelně přičitatelné státu. V případě poskytování z rozpočtů jiných subjektů je třeba posuzovat, zda by příslušné opatření nemohlo být poskytnuto bez zásahu veřejné instituce

Poskytnutím podpory můžeme rozumět nejen finanční plnění, ale také nefinanční plnění poskytnutá z veřejných rozpočtů. Tak jak je uvedeno v SFEU, jedná se o podpory poskytnuté „v jakékoli formě“. Dané opatření tedy buď přímo, nebo nepřímo zatíží veřejný rozpočet.

Přímé zatížení zahrnuje přímý transfer státních prostředků. Tato opatření mohou nabývat následujících forem:

- dotace
- úvěry
- příspěvky
- subvence
- přímé investice do kapitálu podniků
- navýšení základního kapitálu [11]

Nepřímé zatížení veřejných rozpočtů zahrnuje opatření, při kterých není nutný skutečný převod finančních prostředků. Postačuje, když se stát nějakým způsobem vzdá svých příjmů. Tato opatření mohou nabývat následujících forem:

- nevybrání prostředků
- prominutí pokut a poplatků
- daňové úlevy
- poskytnutí zboží nebo služby za cenu nižší, než jsou tržní sazby
- umožnění přístupu k veřejnému prostoru nebo k přírodním zdrojům bez odpovídající odměny [11]

Obecně lze konstatovat, že podporou z veřejných prostředků se bude rozumět jakékoli plnění nebo závazek k plnění, které se přímo či nepřímo dotýká veřejných rozpočtů, a to buď tak, že veřejné prostředky přímo odčerpává, nebo tak, že v důsledku takového závazku se prostředky ve veřejném rozpočtu nezvýší.

1.2.2 Podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání

Druhým znakem veřejné podpory je jakékoliv zvýhodnění podniku nebo odvětví podnikání. Je naplněn, pokud je splněno několik kritérií. Zejména zda je příjemcem veřejné podpory **podnik**, zda je podpora **selektivní** a zda tato podpora skutečně představuje **zvýhodnění** na trhu.

Základním pojmem pro oblast poskytování veřejné podpory je **podnik**, který však není ve Smlouvě o fungování EU definován. Proto je nutné vyjít z výkladu tohoto pojmu dle judikatury Evropského soudního dvora, z které vyplývá, že podnikem je „*jakákoliv entita bez ohledu na právní status či způsob financování vykonávající ekonomickou aktivitu.*“ [16] Za **ekonomickou činnost** je pak dle Rozsudku C-180/98 a C-184/98 Pavlov považována aktivita spočívající v nabízení zboží a služeb na příslušném trhu, na kterém pro daný finální výstup existuje konkurence. Dle výše uvedené judikatury pro rozhodnutí o tom, zda subjekt, který má obdržet podporu, je podnikem, není důležitá jeho struktura, forma nebo způsob, jakým je financován. Ani neziskovost v konkrétním případě nehraje zásadní roli. Rozhodující je vždy skutečnost, zda vykonává ekonomickou aktivitu.

V českém právním prostředí můžeme za podnik považovat jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu, sdružení nebo seskupení osob bez právní subjektivity, stejně jako i každý veřejný orgán, buď se samostatnou právní subjektivitou, nebo spadající pod orgán veřejné

moci, který takovou samostatnou právní subjektivitu má. Podstatná je provozovaná činnost podniku, zda jí lze považovat za ekonomickou či nikoliv. [25]

Příklady subjektů, které mohou být označeny za podniky [4]:

- podnikatelé – obchodní společnosti, družstva, živnostníci, zemědělci, svobodná povolání, atd.
- spolky – je důležité zohlednit jejich ekonomickou aktivitu zejména v doplňkových činnostech a u sportovních klubů na jaké úrovni je vykonáván, atd.
- církve – ekonomické aktivity – lesy, nemocnice, sociální zařízení, kulturní památky, atd.
- příspěvkové organizace – ekonomické aktivity v doplňkových činnostech
- obecně prospěšné společnosti – jsou založeny s podmínkou, že jejich zisk bude použit na poskytování obecně prospěšné činnosti
- sdružení právnických osob – ekonomické aktivity – poradenské služby, vzdělávání, regionální rozvoj, atd.
- veřejné instituce – pouze v oblastech, kde vykonávají ekonomickou činnost

V Návrhu sdělení Komise o pojmu státní podpora jsou na základě souhrnu rozhodnutí a rozsudků orgánů EU vymezeny činnosti, které vykonává stát, avšak nepředstavují hospodářské činnosti. Příkladem mohou být činnosti v těchto oblastech [11]:

- armáda
- policie
- výkon veřejné správy
- soudy zařazené do státní soustavy
- bezpečnost a řízení letového provozu a námořní dopravy
- dohled nad ochranou před znečišťováním
- vězenství
- školství
- veřejné knihovny, atd.

Pro poskytovatele podpory je tedy velmi důležité umět posoudit, zda se opravdu jedná o ekonomickou činnost. U všech výše uvedených subjektů může nastat situace, že některé činnosti budou považovány za ekonomickou aktivitu a jiné ne. V tom případě bude subjekt označen za podnik pouze v souvislosti s hospodářskými činnostmi. Povolená podpora tak bude směřována pouze do činností, které nemají povahu ekonomickou. Tato skutečnost však musí být analyticky oddělena v účetnictví subjektu.

Zvýhodnění podniku na trhu představuje stav, který by za běžných tržních podmínek nenastal. Určitý podnik nebo celé odvětví je ze strany veřejných institucí zvýhodněno už tehdy, kdy podpora snižuje náklady, které by musel příjemce za běžného fungování nést ze svého rozpočtu. Tyto poskytnuté výhody mohou nabývat mnoha podob, ať už se jedná o granty, půjčky, dotace, státní záruky poskytnuté státem, nebo o odpuštění daní, plateb sociálního zabezpečení, úroků z půjček, atd. Není rozhodující, zda je toto opatření jednorázové nebo dlouhodobé, ani zda je podpora bezprostředně poskytnuta nebo vyvolá své účinky v budoucnosti – stále se jedná o výhodu.

Dalším způsobem zvýhodnění podniku je podpora, která sice nesnižuje náklady, ale napomáhá zachovat na trhu postavení, které by bez poskytnutí výhody podnik ztratil. Za tuto výhodu však není příjemcem poskytováno žádné protiplnění (příkladem mohou být dotace). V některých případech podnik plnění za tyto výhody poskytuje, ale jeho výše je objektivně nižší než obdržené zvýhodnění. Toto protiplnění může nabývat i neekonomické povahy, například přispívá k odstranění negativních externalit, zlepšuje sociální situaci, rozvíjí příslušný region, atd. [7]

Tato výhoda musí být selektivní. To znamená, že **selektivní opatření** je takové, které není aplikováno vůči všem podnikům na trhu stejně. Pokud by byl určitý typ výhody určen plošně pro všechny podniky, nejednalo by se o selektivní výhodu, ale o obecné opatření. Příkladem může být snížení daňových sazeb, úrokových měr a další.

1.2.3 Podpora ovlivňuje obchod mezi členskými státy

Třetím definičním znakem veřejné podpory je ovlivnění obchodu mezi členskými státy. Z judikatury ESD a rozhodnutí EK vyplývá, že výhoda poskytnutá určitému podniku, který působí na trhu, jenž je otevřen hospodářské soutěži, narušuje hospodářskou soutěž a může také ovlivnit obchod mezi členskými státy. Pravidla veřejné podpory se tedy vztahují pouze na opatření s přeshraničním efektem. Záměrem tohoto definičního znaku je odstranění bariér mezi členskými státy Evropské unie a zachování existence vnitřního trhu.

V praxi se můžeme setkat s těmito typy podpor, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy:

- podpory exportujícím podnikům – posiluje jejich postavení vůči ostatním konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř EU
- podpory neexportním podnikům – posiluje pozici podniku na národním trhu a znemožňuje nebo ztěžuje tak vstup subjektům z jiných členských států na národní trh
- podpory podnikům aktivním mimo EU – tyto podniky však mohou konkurovat jiným členským státům. [6]

Při posuzování tohoto znaku je nutné vyhodnotit každý případ individuálně. Není stanovena žádný taxativní výčet, definice ani strop, od něhož se ovlivnění obchodu mezi členskými státy odvíjí. Tato neurčitost však přináší poskytovatelům určitou výhodu v možnosti případného přesvědčení Evropské komise, že se o veřejnou podporu nejedná z důvodu neovlivnění obchodu v EU.

V Návrhu sdělení Komise o pojmu státní podpora jsou na základě soudních rozsudků a rozhodnutí uvedeny případy, kdy se o ovlivnění obchodu mezi členskými státy nejedná [11]:

- *"podpora nemá za následek přilákání poptávky nebo investic do dotyčného regionu a nevytváří překážky pro usazování podniků z jiných členských států;*
- *zboží nebo služby poskytované příjemcem jsou čistě lokálního charakteru nebo jsou přitažlivé jen pro zeměpisně ohraničenou oblast;*
- *vliv na trhy a spotřebitele v sousedních členských státech je nanejvýše nepatrný."*

Tento definiční znak je pro poskytovatele jedním z nejsložitějších problémů. Je velmi obtížné určit, zda je obchod s členskými státy ovlivněn.

1.2.4 Podpora narušuje nebo hrozí narušení soutěže

Posledním definičním znakem veřejné podpory je narušení nebo hrozba narušení hospodářské soutěže. Tento definiční znak veřejné podpory je neoddělitelně svázán se znakem ovlivnění obchodu mezi členskými státy. V rozhodovací praxi Evropské komise jsou v mnohých případech oba tyto znaky posuzovány společně jako celek. Ve většině případů Evropská komise toto narušení spíše předpokládá.

Toto ustanovení bylo do SFEU vloženo zejména proto, aby na vnitřním trhu EU byly zajištěny rovné podmínky hospodářské soutěže, které přinášejí rozvoj trhu a uspokojení spotřebitelů. Smyslem pravidel o veřejných podporách je tedy bránit tomu, aby členské státy tuto soutěž samy nenarušovaly ať už podporami uvnitř státu, tak i v evropském prostoru. Soutěž je narušena tehdy, pokud opatření posílí postavení příjemce podpory oproti jeho konkurentům. Jak je ve Smlouvě také uvedeno, že soutěž je narušena nejen skutečným poskytnutím finanční i nefinanční výhody, ale také podporami, které mají potenciál toto narušení způsobit. Možné narušení hospodářské soutěže, je však vyloučeno za předpokladu, že na vnitřním trhu hospodářská soutěž vůbec neexistuje. [7] Tato skutečnost může nastat ve dvou případech:

- příjemce podpory vykonává natolik jedinečnou ekonomickou činnost, že na trhu neexistují výrobky, které by byly stejné nebo, které by ho mohly nahradit
- příjemce podpory poskytuje služby nebo výrobky, na které se vztahuje povolený monopol

Praktickým příkladem rozhodnutí Evropské komise o neexistujícím trhu je případ z České republiky. Město Pec pod Sněžkou obdrželo finanční prostředky na rekonstrukci lanovky na Sněžku. Ve svém rozhodnutí Evropská komise uvedla, že není naplněn jeden z definičních znaků veřejné podpory, a sice narušení hospodářské soutěže. Lanová dráha totiž představuje jediný zvláštní dopravní prostředek, jehož fungování je povoleno v rámci národního parku, ve kterém se Sněžka nachází, a tudíž neexistuje alternativní způsob dopravy na vrchol hory. [13]

Pro tento definiční znak je tedy rozhodné, zda existuje trh, na kterém by bylo možné hospodářskou soutěž narušit. Není ani důležité jaká je velikost poskytnuté výhody. Podstatné je, že podpora pomáhá rozšířit činnost nebo získat nové podíly na trhu. Také postačuje, pokud podpora tomuto podniku umožňuje udržet si silnější postavení, než by měl v případě, že by podpora poskytnuta nebyla.

1.3 Subjekty v oblasti veřejné podpory

V předešlých kapitolách byl vysvětlen pojem veřejná podpora a definovány její znaky. V oblasti veřejné podpory se setkáváme s několika subjekty. Jedná se o poskytovatele a příjemce veřejné podpory a orgány kontroly a dohledu. V české legislativě jsou tyto subjekty vymezeny v zákoně č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

- **poskytovatel veřejné podpory** - ten, kdo rozhoduje o jejím poskytování, vždy se jedná o subjekty, které nakládají s finančními prostředky pocházejícími z veřejných zdrojů, na poskytovatele můžeme pohlížet ze tří úrovní pohledů [23]:
 - národní úroveň – stát, státní orgány, fondy, zdravotní pojišťovny, ČNB, organizační složky a právnické orgány založené nebo zřízené státem
 - regionální úroveň – kraje a jimi založené a zřízené organizace
 - místní úroveň – obce a jimi založené a zřízené organizace
- **příjemce veřejné podpory** – fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí veřejné podpory rozhodnuto
- **Evropská komise** – je oprávněna rozhodovat o slučitelnosti veřejné podpory se společným trhem, prověřování a kontrolování není prováděno Evropskou komisí systematicky, ale na základě stížnosti nebo podnětu třetí osoby. Pokud by Evropská komise dospěla k závěru, že poskytnutá dotace je protiprávní veřejnou podporou, je oprávněna nařídit její vrácení, a to včetně příslušných úroků (nová základní sazba ve výši 0,52 % je účinná od 1. 1. 2015)
- **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže** – je v České republice centrálním koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorovacím orgánem ve všech oblastech veřejné podpory s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu (tam je koordinačním orgánem Ministerstvo zemědělství). Pravomoci tohoto úřadu vyplývají také ze zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Vykonává zejména tyto činnosti [22]:
 - spolupracuje s poskytovateli před oznámením veřejné podpory Evropské komisi,
 - spolupracuje s EK a poskytovateli v průběhu řízení před EK,
 - vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na území České republiky a předkládá EK výroční zprávu,
 - předává oznámení veřejné podpory Komisi,
 - zastupuje Českou republiku při projednávání a přípravě právních předpisů Evropské unie týkajících se problematiky veřejné podpory,
 - je správcem centrálního registru podpor malého rozsahu,

- přezkoumává, jestli poskytovatel splnil povinnost zaznamenat podporu malého rozsahu do pěti dnů od jejího poskytnutí do centrálního registru a jestli akt poskytnutí podpory malého rozsahu obsahuje název přímo použitelného předpisu Evropské unie, podle kterého byla poskytnuta,
- rozhoduje o ukládání pokut podle zákona č. 215/2004 Sb.,
- provádění školení poskytovatelů veřejné podpory.

Hlavním přínosem výše uvedených a dalších činností Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je zejména usnadnit poskytovatelům a příjemcům veřejné podpory správné pochopení a používání pravidel platících pro veřejnou podporu. Tento úřad je připraven na konzultace s poskytovateli ať už o obecných otázkách dohledu nad veřejnou podporou nebo otázkách týkajících se konkrétních případů. Poskytovatelé a samozřejmě také příjemci veřejné podpory by měli mít zájem poskytovat a přijímat podporu v souladu s pravidly. Poradenská činnost tohoto úřadu je tedy zejména pro poskytovatele velkým přínosem, i když v každé odpovědi na konkrétní dotaz je vždy připojena tato nebo podobná poznámka: Tato odpověď je stanoviskem této instituce, relevantní závěr může učinit pouze Evropská komise.

2 POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY

Dle teoretického vymezení z předchozích kapitol je obecně poskytování veřejné podpory podle Smlouvy o fungování Evropské unie zakázáno. Tento zákaz však není absolutní. Vždy musí být nejprve zjištěno, zda jde skutečně o veřejnou podporu neslučitelnou s vnitřním trhem. Právě tato skutečnost je pro poskytovatele v některých případech velmi složitý problém.

Tato kapitola má za cíl popsat jednotlivé formy veřejné podpory, výjimky z poskytování veřejných podpor a objasnit, co se za veřejnou podporu obecně nepokládá. Protože je tato diplomová práce zaměřena na poskytování veřejných podpor z prostředků obcí, budou se následující kapitoly, kromě obecných poznatků, specializovat na podpory z těchto veřejných prostředků.

2.1 Formy veřejné podpory

Veřejná podpora poskytnutá státem nebo také obcemi může mít velké množství podob. Smlouva o fungování Evropské unie neuvádí přesný taxativní výčet všech možností, které zakládají veřejnou podporu. Je zde pouze uvedeno: *"Podpory poskytované v jakékoliv formě ..."* Podpory mohou mít podobu jak přímo finanční tak i nefinanční. Pokud mají být tyto formy veřejnou podporou, tak musí splňovat všechny definiční znaky vymezené v předchozích kapitolách. Nejčastější formy veřejné podpory jsou:

- granty a dotace,
- subvence,
- zvýhodněné úvěry,
- daňové úlevy,
- podpory na krytí provozních ztrát,
- záruky, garance,
- selektivní odpouštění veřejných plateb (odvodů za zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, zdravotní poplatky),
- navýšení základního kapitálu,
- zvýhodněný prodej majetku města, kraje, státu,
- nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (podpora vzniku nových pracovních míst podpory rekvalifikačních kurzů),

- financování investiční infrastruktury (příprava nových ploch k podnikání, budování průmyslových zón a dalších nemovitostí k podnikání - greenfields),
- revitalizace brownfields,
- zvýhodněný nájem nebo prodej nemovitostí k podnikání,
- poradenství (v oblastech projektového řízení, ochrany životního prostředí),
- investiční pobídky,
- podpora přímých zahraničních investic,
- podpora výstavby infrastruktury. [23]

2.1.1 Nejčastěji používané formy z prostředků měst a obcí

Tato kapitola se bude podrobněji věnovat nejčastěji používaným formám veřejné podpory z prostředků měst a obcí. Z této skutečnosti vyplývá, že první definiční znak veřejných podpor - podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků – je v těchto případech vždy naplněn.

Dotace

Dotace jsou jedním z nejvyužívanějších forem veřejné podpory. Dotace jsou poskytovány z rozpočtů měst a obcí na základě předložených žádostí. Pokud není stanoveno vnitřním předpisem jinak, schvaluje poskytnutí dotací do 50.000 Kč rada města a nad 50.000 Kč zastupitelstvo města [30].

Dotace, které představují veřejnou podporu, jsou přímou platbou ekonomicky aktivnímu subjektu. Mohou být určeny na činnost subjektu nebo na nějaký investiční záměr. Tato výhoda poskytnutá z rozpočtu města je zvýhodněním příjemce oproti ostatním konkurujícím subjektům. Opět je zde nutné posoudit, zda jsou naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory, protože ne všechny dotace z rozpočtu města jsou veřejnou podporou.

Výše této výhody je přesně dána poskytnutou částkou dotace.

Prodeje majetku za zvýhodněnou cenu

V kompetenci orgánů města je mimo jiné také pravomoc k prodeji movitého nebo nemovitého majetku města. Aby byly naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory, musí být tento majetek prodáván ekonomicky činnému subjektu. Pokud je cena určena na základě transparentního výběrového řízení nebo posudku nezávislého znalce, není tento prodej veřejnou podporou. V případě, že je cena prodeje nižší než by se tento prodej uskutečnil na trhu, jedná se o cenu zvýhodněnou a tedy veřejnou podporu. Města se touto

zvýhodněnou cenou pozemků a nemovitostí snaží například nalákat nové investory a potenciální zaměstnavatele pro své občany.[12]

Výše této veřejné podpory je dána rozdílem mezi zvýhodněnou cenou a cenou tržní.

Zvýhodněné nájemné a výpůjčky

Praxí především větších měst je **pronajímání** vlastních bytových a nebytových prostor k dočasnému užívání. Právě nebytové prostory pronajímáné ekonomicky aktivním subjektům mohou zakládat veřejnou podporu, pokud nájemné není v tržní výši. To se může stát v tom případě, že město nabídne podnikatelům své volné prostory s tím, že chtějí podpořit jejich činnost ve městě. Příkladem může být založení nové provozovny a s tím související zvýšení zaměstnanosti obyvatel města.

Výhodou je v tomto případě rozdíl mezi dohodnutým a tržním nájemným.

Veřejnou podporu zakládá také institut **výpůjčky**, který je městy používán. Výpůjčka je bezúplatné přenechání věci jinému subjektu do dočasného užívání. Předmětem výpůjčky mohou být jak věci movité tak nemovité. Institutu výpůjčky města především využívají ve vztahu ke svým školským příspěvkovým organizacím. V tomto případě se o veřejnou podporu nejedná. Pokud je však výpůjčka sjednána s ekonomicky aktivním subjektem, je nutné zvážit, zda se nejedná o veřejnou podporu. [4]

Velikost výhody je pak dána výší ušlého tržního nájemného za celou sjednanou dobu.

Navyšování základního kapitálu

Města a obce mají v České republice dle zákona o obcích právo zakládat právnické osoby a rozhodovat o majetkové účasti v těchto společnostech. Většinou se jedná o společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Když město v již založené společnosti navýší základní kapitál, může se také jednat o veřejnou podporu. Město je sice akcionářem nebo podílníkem této společnosti, ale současně také nakládá jako město s veřejným rozpočtem. Evropské právo dovoluje, aby veřejné orgány měly podíly v ekonomicky aktivních společnostech. Pokud však navyšují svůj podíl ve společnosti, musejí prokázat, že tento krok by udělal i případný soukromý podnik. Cílem soukromého subjektu je především maximalizace zisku. Cílem měst v případě navýšení kapitálu bývá především zachování činnosti společnosti, udržení pracovních míst, rozvoj regionu atd. Zvýšením kapitálu poskytne město společnosti výhodu před ostatními konkurujícími subjekty na příslušném trhu.

Příkladem může být hotel, který je společností s ručením omezeným, kde město je 100 % vlastníkem. Pokud by město chtělo zvýšit kapitál v tomto hotelu, je nutné brát ohledy na ostatní provozovatele ubytovacích zařízení, kterým není podpora poskytnuta. Tato podpora může být poskytnuta pouze v případě, že by tento krok udělal i soukromý investor.

2.2 Opatření, které nenaplnují znaky veřejné podpory

Tato kapitola je věnována opatřením, která nezakládají veřejnou podporu. Jak již bylo výše několikrát zdůrazněno, ne každé opatření je považováno za veřejnou podporu. Důležité je, že všechny definiční znaky veřejné podpory musejí být splněny kumulativně. V praxi poskytovatelů je však někdy velmi těžké rozhodnout, zda jsou jednotlivé znaky splněny, protože je velmi tenká hranice mezi výkladem opatření zakládajících a nezakládajících veřejnou podporu.

V následujících několika bodech jsou uvedeny příklady opatření, které veřejnou podporou nejsou, pokud jsou splněny všechny předpoklady.

Podpora jednotlivců

Smlouvy o fungování Evropské unie popisuje veřejnou podporu jako výhodu poskytnutou podnikem, který vykonává ekonomickou aktivitu. V českém právním prostředí tedy můžeme za podnik považovat jakoukoli právnickou osobu, ale i fyzickou osobu, která je ekonomicky aktivní. Obecně tak můžeme říci, že podpora poskytovaná jednotlivcům, kteří nevyvíjejí žádnou ekonomickou činnost, je ve všech případech povolena.

V praxi měst se bude jednat například o zvýhodněné prodeje a pronájmy majetku města, dary a příspěvky fyzickým osobám.

Obecná opatření

Za obecná opatření můžeme považovat takové zvýhodnění, které mohou využít všichni bez rozdílu. Není zde tedy splněna podmínka zvýhodnění určitého podniku nebo odvětví.

Tato forma podpory není v praxi měst využitelná. I když město vyhlásí grantový program na určité činnosti, vždy budou mít výhodu místní firmy a organizace a docházelo by k určité selektivitě, ať regionální nebo odvětvové.

Obecná opatření budou vydávána především na státní úrovni. Příkladem může být stanovování úrokových měr, daňových sazeb, devalvace měny, podpory na zvyšování zaměstnanosti a další. [4]

Princip soukromého investora

S tímto principem se setkáváme především v souvislosti s účastí měst na ekonomických aktivitách založených podniků. Můžeme rozlišit čtyři situace, v nichž mají orgány veřejné moci příležitost získat podíl na základním kapitálu společností:

- vytvoření nové společnosti,
- částečný nebo úplný převod vlastnictví ze soukromého do veřejného sektoru,
- navýšení kapitálu v existujícím veřejném podniku,
- účast na zvýšení základního kapitálu ve stávající soukromé společnosti.

Když město, v již založené společnosti, navýší základní kapitál, může se také jednat o veřejnou podporu. Podpora může být legálně poskytnuta pouze v případě, že by tento krok udělal i soukromý investor. [3]

Princip soukromého investora je velmi dobře vymezen v Rozsudku Evropského soudního dvora ve věci Boch (1986): *"Vhodnou cestou k určení, zda opatření zakládá veřejnou podporu, je stanovení, zda, za jakých podmínek a v jakém rozsahu je podnik schopen získat sumu na kapitálových trzích. V případě podniku, jehož základní kapitál je téměř celý v držení orgánů veřejné moci, je třeba posoudit, zda by privátní akcionář s ohledem na rentabilitu vložených prostředků bez zvažování sociálních, regionálních a sektorálních dopadů, akciový kapitál upsal či nikoliv."*[17]

V praxi českých měst je však základní kapitál často navyšován v případech ztrátové činnosti, zachování činnosti společnosti, udržení pracovních míst. V tomto případě se ale jedná o veřejnou podporu a poskytovatel by měl využít jinou slučitelnou formu podpory, například pravidlo de minimis.

Pravidlo de minimis

Podpora de minimis nebo jak je v české legislativě (zákon č. 215/2004 Sb.) uváděno, podpora malého rozsahu, je v praxi územně samosprávných celků hojně využívána. Lze ji použít v případě, kdy sice jsou naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory, ale její výše nepřekračuje stanovený limit za období posledních třech let. Není považována za veřejnou podporu, protože vzhledem k její nízké částce má Evropská komise za to, že nenaplnuje poslední dva znaky definice veřejné podpory – neměla by ovlivnit obchod a narušit hospodářskou soutěž mezi členskými státy.

Podporu de minimis je možné poskytovat ve čtyřech oblastech, které definuje Evropská komise ve svých nařízeních [25]:

- Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis
- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 26. dubna 2012 o použití čl. 107 a 108 Smlouvy o fungování EU na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu
- Nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství
- Nařízení Komise (EU) č. 717/2014 ze dne 27. června 2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví rybolovu a akvakultury

Dalším předpisem v české legislativě je vyhláška č. 465/2009 Sb., o údajích zaznamenávaných do centrálního registru podpor malého rozsahu, která upravuje základní povinnosti poskytovatelů. Jednou z nich je zapsat každou poskytnutou podporu do registru. Její zápis musí být proveden do pěti pracovních dnů od poskytnutí.

Kontrola uvedených povinností je v pravomoci Evropské komise. Nesplněním povinností se poskytovatel dopouští správního deliktu a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je oprávněn uložit pokutu až do 100.000 Kč [32].

Územně samosprávné celky toto pravidlo využívají ve velké míře, proto bude tomuto tématu věnována část v poslední kapitole, která je zaměřena na metodické doporučení při praktickému využívání veřejných podpor v praxi měst a obcí.

2.3 Výjimky při poskytování veřejné podpory

Obecně je veřejná podpora podle Článku 107, odst.1, Smlouvy o fungování Evropské unie zakázána, pro její neslučitelnost s vnitřním trhem. Tento zákaz však není absolutní, již odstavec 2 a 3 Smlouvy uvádí výjimky zcela slučitelné s evropským právem. Dělíme je na výjimky obecné a individuální.

Obecné výjimky

Tyto výjimky jsou přímo slučitelné s vnitřním trhem.

"S vnitřním trhem jsou slučitelné:

- *podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace na základě původu výrobků;*
- *podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi;*
- *podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa ..."* [20]

Poskytovat tuto veřejnou podporu lze bez předchozího schválení Evropskou komisí.

Individuální výjimky

Veřejná podpora poskytnutá na základě individuálních výjimek může být poskytnuta až po schválení Evropskou komisí.

"Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány:

- *podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, jakož i rozvoji regionů uvedených v článku 349 s ohledem na jejich strukturální, hospodářskou a sociální situaci;*
- *podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;*
- *podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;*
- *podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v Unii v míře odporující společnému zájmu;*
- *jiné kategorie podpor, které určí Rada na návrh Komise rozhodnutím."* [20]

Tyto podpory představují veřejnou podporu a vyžadují notifikační řízení před Evropskou komisí. Podle článku 109 SFEU však Rada může vymezit druhy podpor, které jsou z této oznamovací povinnosti vyňaty a Komise může přijmout nařízení týkající se těchto kategorií veřejné podpory. Mezi tuto výjimku z notifikace patří například "Blokové výjimky" a "Služby obecného hospodářského zájmu".

2.3.1 Služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ)

Jednou z individuálních výjimek a také jednou z možností jak poskytovat povolenou podporu z prostředků měst a obcí jsou služby obecného hospodářského zájmu.

Služby obecného zájmu jsou zajišťovány ve prospěch určité skupiny občanů nebo společnosti jako celku ze strany orgánů veřejné správy a jsou považovány za nezbytné z důvodů kulturních, sociálních nebo společenských. **Služby obecného hospodářského zájmu** jsou jejich podmnožinou. *"Orgány veřejné správy je definují jako služby zvláštního významu pro své občany. Specifickým znakem těchto služeb je fakt, že pokud by nebyly finančně podporovány, nebyly by poskytovány na trhu vůbec nebo by byly poskytovány v nižší kvalitě či rozsahu. Opodstatněnost finanční podpory služeb obecného zájmu ze strany veřejných subjektů vychází z tržního selhání v oblasti nabídky těchto služeb."* [25]

Z výše uvedené definice mohou být vyvozeny základní znaky SOHZ:

- služba občanům (ne podnikům)
- veřejný zájem na této službě
- hospodářská činnost
- selhání trhu

Služby obecného hospodářského zájmu jsou poskytovány za úplatu, proto také podléhají evropským pravidlům pro hospodářskou soutěž. Pro podpory, které jsou poskytovány příjemcům za služby v obecném hospodářském zájmu, existuje zvláštní právní úprava. Evropská komise vymezila tyto služby ve čtyřech závazných předpisech:

- Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „Sdělení SOHZ“);
- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udělenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (dále jen „Nařízení SOHZ“);
- Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „Rozhodnutí SOHZ“);

- Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (dále jen „Rámec SOHZ“). [25]

V praxi jednotlivých členských států se mohou lišit oblasti, kde jsou tyto služby využívány. Jejich vymezení je plně v pravomoci státních orgánů. V České republice lze z prostředků města a obcí podporovat například sociální služby, zdravotnické služby, volnočasové aktivity, kulturu, provoz bazénů a sportovních zařízení, zajišťování komunálních služeb, atd.

Pokud jsou splněny podmínky Rozhodnutí SOHZ nebo Nařízení SOHZ, je kompenzace poskytovaná formou vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu považována za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem, bez nutnosti oznámení Komisi.

V případě využití Rámce SOHZ je nutné tuto podporu notifikovat před Evropskou komisí. V České republice však nebyl do této chvíle Rámec SOHZ využit.

2.3.2 Blokové výjimky

Nové blokové výjimky byly schváleny nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Tyto výjimky umožňují poskytovat veřejné podpory bez notifikace Evropskou komisí. Nařízení přesně definuje oblasti, kde je možné podporu poskytnout, obecné a zvláštní podmínky pro každou kategorii a závaznou maximální výši podpory, která nesmí být překročena. [8]

2.4 Notifikace veřejné podpory

V případě, že jsou naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory a nelze využít žádnou z výjimek, na základě které bude tato podpora považována za slučitelnou s vnitřním trhem, je tato **veřejná podpora obecně zakázána**.

V praxi se zákaz veřejné podpory projevuje tak, že poskytovatelé jsou povinni Evropskou komisí před poskytnutím této podpory informovat o záměru poskytnout veřejnou podporu. Základní normou upravující tento postup je opět Smlouva o fungování Evropské unie, konkrétně Článek 108, odst.3: "*Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 107 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.*"

Poskytovatel podpory ve spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže předloží žádost o notifikaci a vyplněný příslušný notifikační formulář k posouzení Evropské komisi. Řízení ve věcech notifikované veřejné podpory se skládá ze dvou fází – předběžné posouzení notifikace a formální vyšetřovací procedury.

Předběžné posouzení

V této fázi není posouzení tak podrobné jako při formálním šetření. Posouzení je ukončeno rozhodnutím Komise, v termínu do dvou měsíců po obdržení úplné notifikace. Dle nařízení Rady (ES) č. 659/1991 mohou být přijata následující rozhodnutí:

- **opatření nepředstavuje veřejnou podporu,**
- **„rozhodnutí o nevznesení námitek“** - opatření představuje veřejnou podporu, ale Komise zjistí, že neexistují žádné pochybnosti o jeho slučitelnosti s principy společného trhu,
- **„rozhodnutí o zahájení formálního šetření“** - Komise zjistí, že existují pochybnosti o slučitelnosti s principy společného trhu.

V prvním a druhém případě je notifikační procedura ukončena a poskytovatel může zahájit realizaci podpory. Pokud však Komise rozhodne o zahájení formálního šetření, vstupuje notifikační procedura do druhé fáze.

Formální šetření

Rozhodnutí vychází z předběžného posouzení Komise, doplňujících informací a komplexního posouzení daného případu. Závěry z těchto formálních šetření mohou být:

- **„nejde o státní podporu“** – po doplnění informací ze strany příslušného členského státu opatření nepředstavuje veřejnou podporu,
- **„kladné rozhodnutí“** - podpora je slučitelná s principy společného trhu,
- **„podmíněné rozhodnutí“**- Komise kladné rozhodnutí doplní podmínkami, za kterých lze podporu považovat za slučitelnou s principy společného trhu,
- **„záporné rozhodnutí“** - opatření není slučitelné s principy společného trhu a nesmí být realizováno. [10]

V prvním, druhém a třetím případě je notifikační procedura ukončena a poskytovatel může zahájit realizaci podpory. Pokud je rozhodnutí záporné, nelze tuto podporu poskytnout.

Stejný postup uplatní Evropská Komise v případě stížností na **nezákonnou veřejnou podporu**, které obdrží od konkurentů, případně jiných členských států než je poskytovatel. Pokud je závěrem šetření záporné stanovisko, vydá Komise „Rozhodnutí o navrácení podpory“, které je standardním důsledkem zjištění, že nezákonná veřejná podpora není slučitelná s principy společného trhu. Podpora, musí být vrácena poskytovateli a musí zahrnovat úrok podle příslušné úrokové sazby, kterou stanoví Komise. [5]

Územně samosprávné celky se až k notifikaci veřejné podpory dostávají ve velmi málo případech. Tento proces je složitý a především trvá velmi dlouhou dobu. Města většinou potřebují dané opatření učinit dle rozpočtu přinejmenším v tom samém roce. Pokud by Komise rozhodla až v dalším období, musela by být daná podpora znovu schválena zastupitelstvem.

Přesto se můžeme s notifikací především u velkých měst setkat. Příkladem může být Rozhodnutí komise C(2014) 2533 z 11. 4. 2014 ve věci Program podpory kultury statutárního města Zlína v letech 2014 – 2018. Komise zde rozhodla, že sice jsou naplněny znaky veřejné podpory, ale opatření je slučitelné s vnitřním trhem.

3 VEŘEJNÁ PODPORA Z PROSTŘEDKŮ MĚST A OBCÍ – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Na teoretickou část, která vymezuje pojem veřejná podpora a poskytování veřejné podpory, navazuje dotazníkové šetření na téma "Poskytování veřejné podpory z prostředků měst a obcí". Účelem a cílem tohoto výzkumu je zjistit a zmapovat zkušenosti s veřejnou podporou v praxi měst a obcí, ověřit spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, využívání registru de minimis a služeb obecného hospodářského zájmu. Velmi důležitou součástí tohoto šetření je také stanovení největších problémů s poskytováním veřejné podpory. Na základě zjištěných poznatků bude zpracována poslední kapitola této práce, kde budou dány doporučení obcím v problémových oblastech.

3.1 Konstrukce dotazníkového šetření

Informace pro tento výzkum byly získávány kvantitativní výzkumnou metodou. Byl vytvořen dotazník (viz Příloha A), ke kterému byl přiložen průvodní dopis. Zde byly popsány důvody pro vytvoření tohoto dotazníku a také vysvětlení k čemu budou použity výsledky tohoto výzkumu. Dotazník byl zaslán do emailových schránek vybraných respondentů.

Struktura dotazníku – otázky byly konstruovány tak, aby nikoho z oslovených časově nezatěžovaly a vyplnění bylo co nejméně složité. Dotazník obsahuje 18 otázek. První tři otázky rozdělí respondenty na ty, kteří mají zkušenosti s veřejnou podporou a na ty, kteří ještě žádnou podporu dle pravidel Evropské unie neposkytli. Tito respondenti pak pokračují až otázkou číslo 17.

Výběr respondentů - dotazníkové šetření bylo aplikováno na města a obce z Královéhradeckého kraje. Jako cílová skupina byly vybrány obce nad 1000 obyvatel. Z celkového počtu 448 obcí bylo na základě této selekce osloveno 78 respondentů. Kontaktní údaje byly zjištěny na webových stránkách jednotlivých měst a obcí. Na nejmenších obcích byl osloven starosta. Na úřadech, které mají finanční/ekonomický odbor, byl osloven vedoucí tohoto odboru.

Časový harmonogram výzkumu – dotazníky byly rozesílány od 6. do 8. února 2015. Termín, do kterého měly města a obce zaslat vyplněné dotazníky, byl stanoven na 20. února 2015.

Metoda analýzy dat - zpracování a vyhodnocení bylo provedeno na osobním počítači formou tabulek a grafů v programu Microsoft Excel.

3.2 Výsledky dotazníkového šetření

V dotazníkovém šetření bylo kontaktováno 78 měst a obcí prostřednictvím emailové pošty. K stanovenému datu se zpět vrátilo 32 vyplněných dotazníků. V průběhu doby určené pro sběr dat došlo k telefonické a emailové konzultaci s třemi obcemi, kde byly upřesněny dotazy a nejasnosti. Návratnost dotazníkového šetření lze tedy považovat za poměrně vysokou, neboť dosáhla 41 %.

Vyhodnocení otázky č. 1: Setkali jste se ve Vaší obci s pojmem veřejná podpora?

První otázka zkoumala, zda se dotazované obce již někdy setkaly s pojmem veřejná podpora. Ze všech obcí byly odevzdány pouze dvě negativní odpovědi, jak dokládá Tabulka 1. Z toho můžeme usuzovat, že povědomost obcí o tématu veřejné podpory je poměrně vysoká. Zejména u menších obcí se dalo předpokládat, že se s tímto pojmem ve své praxi zatím neselekaly, například i z toho důvodu, že je jen několik měsíců po volbách.

Tabulka 1: Vyhodnocení otázky č. 1 – pojem veřejná podpora

Odpověď	Počet	%
ano	30	93,75%
ne	2	6,25%
Celkem	32	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud byla zvolena odpověď "ne" pokračovala obec ve vyplňování dotazníku až otázkou číslo 17.

Vyhodnocení otázky č. 2: Kde jste se o pravidlech poskytování veřejné podpory a jeho výjimkách dozvěděli?

Cílem této otázky bylo zjistit nejčastější zdroj získávání informací o veřejné podpoře. Při výběru odpovědí nebyli respondenti omezeni počtem možných odpovědí, tj. mohli zaškrtnout všech 7 variant, případně vypsát i jiný zdroj. Z níže uvedené Tabulky 2 vyplývá, že obce zatrhly průměrně 2,2 variant.

Tabulka 2: Vyhodnocení otázky č. 2 – zdroje informací o veřejné podpoře

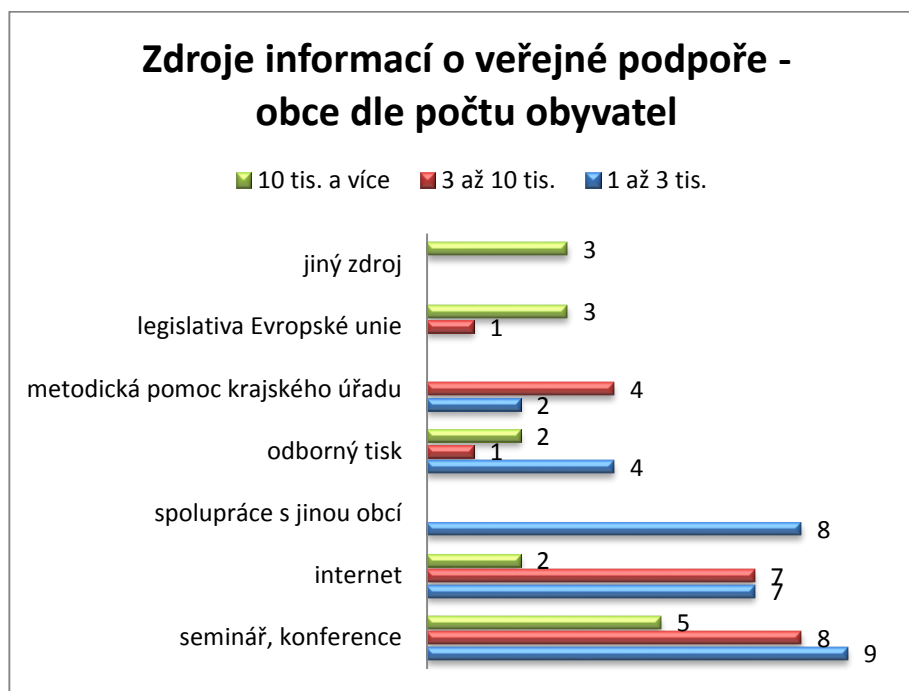
Odpověď	Počet	%
seminář, konference	22	73,33%
internet	16	53,33%
spolupráce s jinou obcí	8	26,67%
odborný tisk	7	23,33%
metodická pomoc krajského úřadu	6	20,00%
legislativa Evropské unie	4	13,33%
knižní publikace	0	0,00%
jiný zdroj	3	10,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Dle výsledků je možné vidět, že nejlepším zdrojem informací pro obce jsou semináře a konference. Dalším nejvyužívanějším pramenem je internet. Metodickou pomoc krajského úřadu využilo pouze šest z 30 obcí, které odpovídaly na tuto otázku.

Tři respondenti využili možnost vypsát jiný zdroj informací vlastními slovy:

- informace od starosty města
- webové stránky ÚOHS
- právní oddělení městského úřadu

Obrázek 1: Vyhodnocení otázky č. 2 – zdroje informací o veřejné podpoře dle velikosti obcí

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 1 znázorňuje závislost odpovědí na tuto otázku podle velikostí obcí - počtu obyvatel. Nejmenší obce (1 až 3 tis. obyvatel) se nejvíce spoléhají na semináře a spolupráci s jinou obcí. Obce od 3 do 10 tis. obyvatel zjišťují informace o veřejné podpoře na seminářích a na internetu. Největší obce (nad 10 tis. obyvatel) využívají také semináře a konference a dále ostatní specifické zdroje a legislativu Evropské unie.

Vyhodnocení otázky č. 3: Poskytuje Vaše obec některou ze slučitelných (povolených) forem veřejné podpory?

Třetí otázka rozdělila obce, které se setkaly s pojmem veřejná podpora, na dvě skupiny. Obce, které některou formu podpory již poskytly, dále pokračovaly ve vyplňování dotazníku. Z Tabulky 3 je patrné, že se jedná o 17 obcí (56,67%). Druhá skupina obcí sice má informace

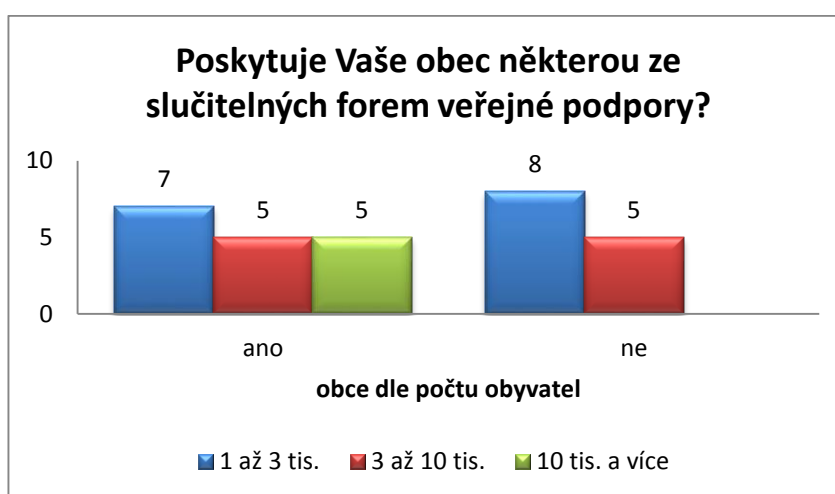
o veřejné podpoře a jejich pravidlech, ale dle jejich názoru žádnou ještě neposkytly. Z celkového počtu 30 obcí takto odpovědělo 13 (43,33%).

Tabulka 3: Vyhodnocení otázky č. 3 – poskytovatelé veřejné podpory

Odpověď	Počet	%
ano	17	56,67%
ne	13	43,33%
Celkem	30	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud byla zvolena odpověď "ne", pokračovala obec ve vyplňování dotazníku až otázkou č. 17. Grafická zobrazení odpovědí na tuto otázku podle velikostí obcí znázorňuje Obrázek 2.

Obrázek 2: Vyhodnocení otázky č. 3 – poskytovatelé veřejné podpory

Zdroj: vlastní zpracování

Dle výsledků dotazníkového šetření jsou všechny obce s největším počtem obyvatel poskytovateli veřejné podpory. Celkový počet nejmenších obcí do tří tisíc obyvatel je 15. Z toho 8 obcí uvedlo, že žádnou podporu za těchto podmínek neposkytují.

Vyhodnocení otázky č. 4: V kterém roce Vaše obec poskytla poprvé veřejnou podporu dle podmínek Evropské unie?

Reakce obcí na otázku číslo 4 přinesly časové rozpětí, kdy obce v Královéhradeckém kraji zareagovaly na pravidla Evropské unie. Čtyři odpovědi na tuto otázku byly typu – nepamatuji se, nevím přesně. Ostatních 13 respondentů uvedlo rok prvního poskytnutí. Dle předpokladu byla první podpora podle unijních pravidel poskytnuta v roce 2009 krajským městem, které má nejlepší přístup k informacím. Jak znázorňuje Obrázek 3, nejvíce obcí se začalo zapojovat v roce 2011 a ostatní je průběžně následovaly až do roku 2014.

Obrázek 3: Vyhodnocení otázky č. 4 – rok prvního poskytnutí veřejné podpory

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky č. 5: V jakých oblastech poskytujete veřejnou podporu?

V této otázce zástupci obcí uvedli oblasti, do jakých se veřejná podpora na jejich úřadě nejvíce poskytuje. Při výběru odpovědí nebyli respondenti omezeni počtem možných odpovědí. Dle Tabulky 4 můžeme vidět, že nejvíce obcí podporuje sport a kulturu, dále pak volnočasové aktivity a sociální oblast. Pouze jedna z obcí uvedla vlastní oblast mimo nabízených odpovědí. Jednalo se o rybářství a církev.

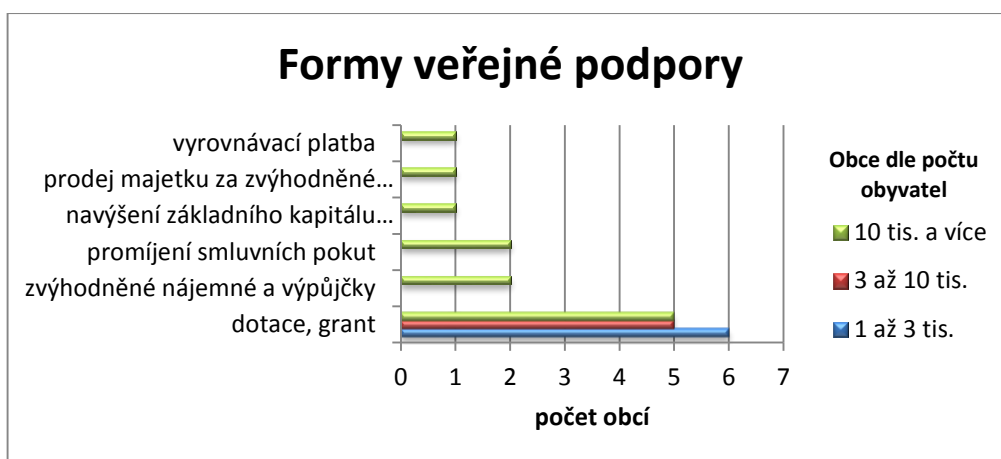
Tabulka 4: Vyhodnocení otázky č. 5 – oblasti veřejné podpory

Odpověď	Počet	%
sport	11	64,71%
kultura	10	58,82%
volnočasové aktivity	9	52,94%
sociální oblast	8	47,06%
podpora podnikatelům	4	23,53%
životní prostředí	4	23,53%
výzkum a vývoj	1	5,88%
jiná oblast	1	5,88%

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky č. 6: Jakou formu podpory využíváte?

Tato otázka přinesla informace o nejvíce využívaných formách podpory v praxi měst a obcí. Největší zastoupení měly různé typy dotací a grantů (94%), tedy přímá forma podpory. Graficky je znázorněno rozložení všech používaných forem na Obrázku 4.

Obrázek 4: Vyhodnocení otázky č. 6 – forma veřejné podpory

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska velikosti obcí, je zde viditelný rozdíl mezi obcemi nad a pod 10 tisíc obyvatel. Menší obce využívají pouze dotace a větší města poskytují podporu ve všech ostatních formách. Tato skutečnost může být dána menší informovaností a také nižšími finančními zdroji určenými k přerozdělování.

Vyhodnocení otázky č. 7: Jaký typ výjimky umožňující poskytnutí veřejné podpory z obecních prostředků využíváte?

Cílem této otázky bylo zjistit, jakým způsobem obce poskytují slučitelnou veřejnou podporu. Na výběr byly tři varianty a možnost přidat ještě jiný typ výjimky.

Tabulka 5: Vyhodnocení otázky č. 7 – typ slučitelné veřejné podpory

Odpověď	Počet	%
podpora de minimis	15	93,75%
služby obecného hospodářského zájmu	5	31,25%
bloková výjimka	1	6,25%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5 znázorňuje absolutní počty u jednotlivých možností a procento vztažené k počtu obcí, které se v otázce číslo 3 přihlásily k tomu, že poskytují nějaký typ veřejné podpory. Jedná se o 17 obcí. Nejvíce podpor (93,75%) je poskytováno formou podpory de minimis. Služby obecného hospodářského zájmu využila jedna z nejmenších obcí a dále pak zejména obce nad 10 tis. obyvatel. Blokovou výjimku využilo opět dle očekávání pouze krajské město.

Vyhodnocení otázky č. 8: Jste zaregistrováni v centrálním registru podpor de minimis?

Otázka č. 8 zjišťuje, kolik obcí je zapsáno v centrálním registru de minimis. Na základě minulé otázky bylo zjištěno, že 15 obcí poskytuje podporu v režimu de minimis. Dle tohoto

zjištění by měl být nejméně tento počet obcí zapsán ve výše zmíněném registru. Odpovědi jsou zaznamenány v Tabulce 6.

Tabulka 6: Vyhodnocení otázky č. 8 – centrální registr podpor malého rozsahu

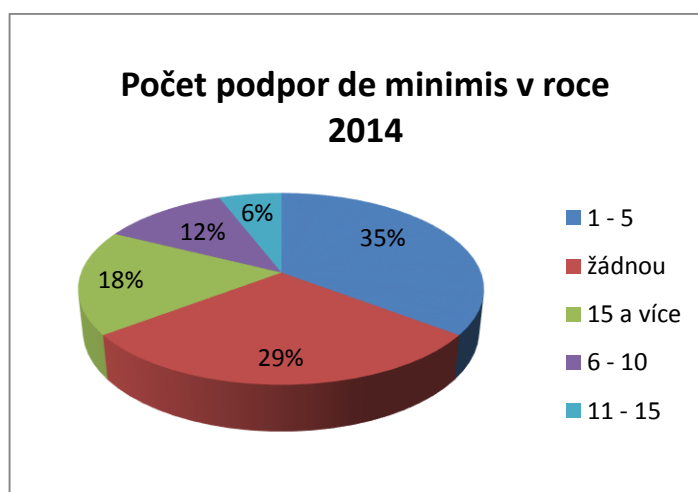
Odpověď	Počet	%
ano	14	82,35%
ne	3	17,65%

Zdroj: vlastní zpracování

Dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 3 obce nejsou zapsány v registru de minimis. Jedná se o jednu obec, která poskytuje pouze služby obecného hospodářského zájmu. Další zástupce obce uvedl, že nejsou zapsáni v registru, ale z dalších informací je zřejmé, že podporu de minimis poskytují. Toto však bez zapsání do registru dle pravidel není možné. Poslední případ je obec, která žádnou podporu dle jejich informací dle pravidel EU neposkytuje. Ve všech těchto případech jde o obce do třech tisíc obyvatel.

Vyhodnocení otázky č. 9: Kolik podpor v režimu de minimis jste poskytli v roce 2014?

Další otázka dotazníkového šetření se týkala počtu podpor, které obce poskytly v roce 2014. V tomto roce by již měly být dle předcházejících odpovědí aktivní v poskytování veřejné podpory dle pravidel EU všechny dotazované obce. Dle grafického znázornění odpovědí na Obrázku 5 je zřejmé, že nejvíce obcí (35%) poskytlo 1 – 5 podpor de minimis.

Obrázek 5: Vyhodnocení otázky č. 9 – podpory v režimu de minimis

Zdroj: vlastní zpracování

Více jak 15 podpor bylo v roce 2014 poskytnuto ve dvou největších městech a také v jednom městě do tří tisíc obyvatel.

Vyhodnocení otázky č. 10: Dopustili jste se správního deliktu a byla Vám uložena pokuta za nezaznamenání podpory do centrálního registru podpor de minimis do 5 pracovních dnů ode dne poskytnutí podpory?

Poskytnutí podpory de minimis je velmi oblíbené z důvodu její jednoduché administrace. Jednou z mála povinností je zaznamenat podporu do centrálního registru de minimis. Tato otázka měla za úkol zjistit, kolik dotazovaných obcí tuto povinnost porušilo a dostalo pokutu od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže za pozdní zapsání.

Tabulka 7: Vyhodnocení otázky č. 10 – správní delikty v oblasti podpory de minimis

Odpověď	Počet	%
ne	14	82,35%
ano	3	17,65%

Zdroj: vlastní zpracování

Údaje v Tabulce 7 nám ukazují, že třem z dotazovaných obcí (17,65%) byla tato pokuta uložena. Jednalo se o tři největší z dotazovaných obcí.

Vyhodnocení otázky č. 11: Kolik podniků (organizací) bylo pověřeno poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu ve Vaší obci?

Touto otázkou bylo zjišťováno, zda jsou v dotazovaných obcích využívány služby obecného hospodářského zájmu a v jaké míře. Odpovědi jsou zaznamenány v Tabulce 8.

Tabulka 8: Vyhodnocení otázky č. 11 – služby obecného hospodářského zájmu

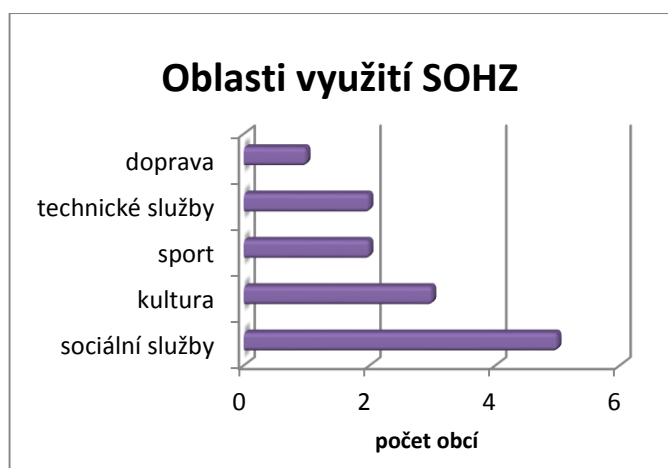
Odpověď	Počet	%
žádný	11	64,71%
1 - 5	3	17,65%
6 - 10	2	11,76%
11 - 15	0	0,00%
16 a více	1	5,88%

Zdroj: vlastní zpracování

Dle výsledků šetření nejsou služby obecného zájmu využívány ve většině obcí (64,71%). Pouze 6 obcí vydalo pověření k těmto službám. Jedná se opět o největší města, která se zapojila do tohoto výzkumu. Největší míra zapojených podniků je v oblasti odpovědí 1 až 5.

Vyhodnocení otázky č. 12: V jaké oblasti využíváte poskytování vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu?

Na tuto otázku odpovídaly pouze ty obce, které tyto služby využívají. Z vyhodnocení předešlé odpovědi je známo, že tuto službu využívá 6 dotazovaných obcí. Obrázek 6 ukazuje oblasti, které jsou pro tyto služby nejvíce využívané v praxi obcí.

Obrázek 6: Vyhodnocení otázky č. 12 – oblasti využití SOHZ

Zdroj: vlastní zpracování

Většina obcí (5 ze 6) využívá tuto formu pro poskytování podpory v oblasti sociálních služeb. Další oblastí jsou kultura (3 obce), sport a technické služby (2 obce) a doprava (1 obec).

Vyhodnocení otázky č. 13: Poskytlí jste nějakou podporu na základě Obecného nařízení o blokových výjimkách?

Na tuto otázku odpovědělo negativně všech 17 obcí, které jsou nějakým způsobem aktivní v poskytování veřejné podpory.

Vyhodnocení otázky č. 14: Využili jste poradenské a konzultační služby Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (UOHS)?

Každý poskytovatel a také příjemce veřejné podpory má nárok se v případě nejasností a problémů obrátit na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. V oblasti veřejné podpory je pro Českou republiku hlavním monitorujícím a poradenským orgánem.

V tomto dotazníkovém šetření se na Úřad obrátilo 6 obcí (35,29%). Zbýlých 11 obcí (64,71%) tuto možnost nevyužilo.

Vyhodnocení otázky č. 15: Pokud jste využili poradenských služeb UOHS, ohodnoťte známkou, jak jste byli spokojeni s jejich pomocí

Na tuto otázku odpovídaly pouze obce, které mají zkušenost s poradenskými a jinými službami tohoto Úřadu. Pouze jeden respondent měl špatné zkušenosti a ohodnotil tyto služby známkou 4. Naopak čtyři obce z Královéhradeckého kraje mají zkušenost dobrou a ohodnotilo pomoc a poradenství známkou 2 (viz Tabulka 9).

Tabulka 9: Vyhodnocení otázky č. 15 – hodnocení poradenských služeb UOHS

Známka	Počet odpovědí	%
2	4	80%
4	1	20%
Průměr:	2.4	
Medián:	2	
Rozptyl:	0.8	
Směrodatná odchylka:	0.89	

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení otázky č. 16: Prosím popište Vaše největší problémy s poskytováním veřejné podpory dle pravidel Evropské unie

Poslední část bloku otázek směřovaných na oblast veřejné podpory byla ukončena otevřenou otázkou na problémy, s nimiž se obce potýkají. Na otázku zareagovalo 13 ze 17 obcí, které jsou aktivní v poskytování veřejné podpory dle pravidel Evropské unie. Přesný přepis odpovědí na tuto otázku je uveden v následujících bodech:

- Časté měnění podmínek, špatná přístupnost k právní zdůvodnitelnosti podmínek.
- I po mnoha dotazech a konzultacích si stále nejsme zcela jisti, jak v konkrétních případech postupovat.
- Není nám stále jasné, ve kterých případech je potřeba považovat dotaci za veřejnou podporu a kdy ne. Kdy je potřeba označit podporu za podporu dle de minimis a kdy ne.
- Nepochopení ze strany příjemců podpory.
- Podpora vrcholového sportu.
- Školení jsou drahé a nevhodné pro malé obce.
- Rozpoznat kdy se jedná o veřejnou podporu a kdy ne, většina dotací z kraje je v režimu de minimis, i ty co být dle našeho názoru nemusí.
- Složitý zákon, obava z nedodržení zákona a z toho plynoucí postih.
- V některých případech nerozumíme začlenění investice (platby) do režimu a jindy zase nikoliv.
- Změny ve výkladech, co je a není veřejná podpora, značná administrativa.
- Semináře jsou příliš obecné, nejsou uváděny konkrétní příklady z praxe obcí.
- Různé výklady konkrétních příkladů.
- Nedostatečná metodická pomoc z kraje.

Vyhodnocení otázky č. 17: Velikost Vaší obce

Poslední blok tohoto dotazníkové šetření byl věnován identifikačním otázkám. Celkově se průzkumu zúčastnilo 32 obcí z Královéhradeckého kraje. Rozložení těchto obcí dle počtu obyvatel znázorňuje Tabulka 10.

Tabulka 10: Vyhodnocení otázky č. 17 – velikost obce

Odpověď	Počet obcí KHK	Počet zúčastněných obcí
1 – 3 tis. obyvatel	49	17
3 – 5 tis. obyvatel	7	4
5 – 10 tis. obyvatel	14	6
10 - 20 tis. obyvatel	6	3
20 tis. a více obyvatel	2	2
Celkem	78	32

Zdroj: vlastní zpracování

Nejpočetnější zúčastněnou skupinou jsou malé obce do 3 tis. obyvatel (53%).

Vyhodnocení otázky č. 18: Vaše pracovní pozice

Poslední otázka byla určena pro identifikaci osoby, která se vyplňováním dotazníku zabývala. Předpokladem je, že se tato osoba také veřejné podpoře na obci nejvíce věnuje. Obrázek 7 znázorňuje rozložení obdržených odpovědí.

Obrázek 7: Vyhodnocení otázky č. 18 – pracovní pozice respondenta

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce odpovědí (15) poskytli vedoucí finančních (případně i jiných) odborů. V malých obcích byl dotazník odeslán na emailovou adresu starosty obce, proto také bylo obdrženo 9 odpovědí z této pozice. Nejmenší počet (8) odeslaných dotazníků vyplnili příslušní referenti nebo účetní obce.

3.3 Celkové zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazník na téma *Poskytování veřejné podpory z prostředků obcí* byl zaslán všem městům a obcím v Královéhradeckém kraji, které mají více jak tisíc obyvatel. Celkový počet oslovených činil 78. Návratnost vyplněných dotazníků přesáhla 40 % (32 dotazníků). Důvodem, pro takto poměrně vysokou návratnost elektronického dotazníku, může být pracovní pozice a praxe autorky diplomové práce na městském úřadě a s tím související kontakty a spolupráce obcí v tomto regionu. Příčinu neodevzdání zbylé části dotazníků je možné nalézt například v termínu, kdy byl průzkum vykonáván, protože únor je na obecních úřadech měsícem pro účetní závěrku za předchozí rok. Dalším důvodem může být i téma dotazníku. Obce (především ty menší), které se s veřejnou podporou nesetkaly, mohly záměrně na dotazník neodpovídat. V neposlední řadě samozřejmě existují respondenti, kteří obecně nemají důvěru v jakékoliv dotazníkové šetření nebo nechtějí trávit čas vyplňováním dotazníků.

V první části bylo zjišťováno, zda se zúčastněné obce s pojmem veřejná podpora vůbec setkaly, případně kde. Dle získaných odpovědí je vidět, že informovanost i malých obcí je poměrně značná, protože pouhé dvě obce z 32 na tuto otázku odpověděly negativně. Nejčastějším zdrojem informací jsou především různé semináře a konference na téma veřejné podpory. Tyto semináře pro veřejnou správu pořádá několik organizací. Nejčastějším lektorem v této oblasti je JUDr. Michael Kincl, který pracoval jako právník a zástupce ředitele odboru veřejné podpory Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V současné době je asistentem předsedy senátu Nejvyššího soudu ČR. Pravidelně každý rok také pořádá seminář speciálně pro obce Svaz měst a obcí České republiky. Další možností získání nových poznatků v oblasti veřejné podpory jsou konference pořádané Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Tyto semináře jsou pro obce poměrně drahé, proto je také jedním z možných řešení proškolení například krajských úředníků, kteří poté mohou metodicky vést nižší územní samosprávné celky.

Následovala otázka, která všechny respondenty rozdělila na aktivní poskytovatele veřejné podpory a obce, které ji dle jejich názoru neposkytují. Více jak polovina, přesně 17 obcí připustilo, že už veřejnou podporu dle pravidel Evropské unie poskytlo.

Prvním městem, které se začalo pravidly EU v oblasti veřejné podpory řídit, byl Hradec Králové v roce 2009. Další města se průběžně přidávala od roku 2011. Nejužívanější formou jsou dotace a granty. Pro obce je tento způsob nejjednodušší a nejtransparentnější, protože veřejnou podporou je přesně stanovená finanční částka, která je poskytnuta na daný účel.

Obce nad 10 tis. obyvatel však využívají i další možnosti. Příkladem může být promíjení smluvních pokut, zvýhodněné nájemné nebo také navýšení základního kapitálu založené společnosti.

Nejčastější oblasti, do kterých obce investují, jsou sport, kultura, volnočasové aktivity a sociální služby. Obec se financováním těchto aktivit zapojuje do uspokojování potřeb občanů na svém území. Může se jednat o podporu na zajištění provozu, ale i na investiční výstavbu.

Další část průzkumu byla zaměřena na poskytování podpor v režimu de minimis. Většina obcí je zapsána a aktivně využívá centrální registr. V roce 2014 poskytly obce nejčastěji 1 až 5 podpor de minimis. Tři obce nesplnily pravidlo zápisu podpory do centrálního registru do pěti pracovních dnů a dostaly pokutu.

Vyrovňovací platbu za služby obecného hospodářského zájmu poskytuje 5 dotazovaných obcí. Nejčastěji se jedná o 1 až 5 podniků v oblasti sociálních služeb, kultury a sportu.

Jednou z nejdůležitějších částí tohoto dotazníkového šetření je otevřená otázka na téma problémů, které obce mají s poskytováním veřejné podpory. Z uvedených odpovědí je zřejmé, že největším problémem v každodenní praxi obcí je vlastní určení toho, zda se jedná o veřejnou podporu nebo ne.

4 ANALÝZA POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY Z PROSTŘEDKŮ OBCÍ

V teoretické části této práce byla vymezena právní úprava v oblasti veřejné podpory, její znaky, formy, výjimky ze zákazu poskytování a také subjekty veřejné podpory. Mezi poskytovatele veřejné podpory patří mimo jiné také územní samosprávné celky. Jejich úkolem je zejména uspokojování potřeb občanů a poskytování služeb veřejného zájmu. Jedná se zejména o služby v oblasti školství, zdravotnictví, v dopravě a v technických a sociálních službách. Tyto i jiné služby obce zajišťují buď samy ve své působnosti, případně také pomocí zřízených a založených organizací. Dalším způsobem je podpora prostřednictvím dotací fyzickým a právnickým osobám, které také tyto služby občanům poskytují. Některé z těchto podpor však dle pravidel Evropské unie mohou ohrozit hospodářskou soutěž. Pokud jsou naplněny všechny definiční znaky, je veřejná podpora obecně zakázána. Právní úprava umožňuje všem poskytovatelům využít některou z výjimek, na základě které bude tato podpora považována za slučitelnou s vnitřním trhem.

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že také v praxi územních samosprávných celků jsou tyto výjimky využívány. Jedná se zejména o podpory v režimu de minimis a služby obecného hospodářského zájmu. V následujících kapitolách bude provedena analýza těchto nejvíce využívaných slučitelných veřejných podpor z prostředků obcí v České republice.

4.1 Podpora de minimis

Poskytování podpor de minimis je nejvíce využívanou formou podpory z prostředků obcí. Lze ji použít v případě, kdy sice jsou naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory, ale její výše nepřekračuje stanovený limit 200 000 EUR za období třech let. Není považována za veřejnou podporu, protože vzhledem k její nízké částce by neměla ovlivnit obchod a narušit hospodářskou soutěž mezi členskými státy.

Tuto formu podpory lze také nejlépe statisticky zpracovat, protože každý poskytovatel má povinnost ji zapsat do pěti pracovních dnů do Centrálního registru podpor malého rozsahu.

Podpory de minimis jsou poskytovány na základě nařízení Evropské komise v několika oblastech – zemědělství, rybolov, doprava, SOHZ a v ostatních oblastech mimo tyto uvedené.

V Tabulce 11 jsou uvedeny počty poskytnutých podpor a jejich celková suma v Kč za všechny oblasti za poslední dva roky 2013 a 2014.

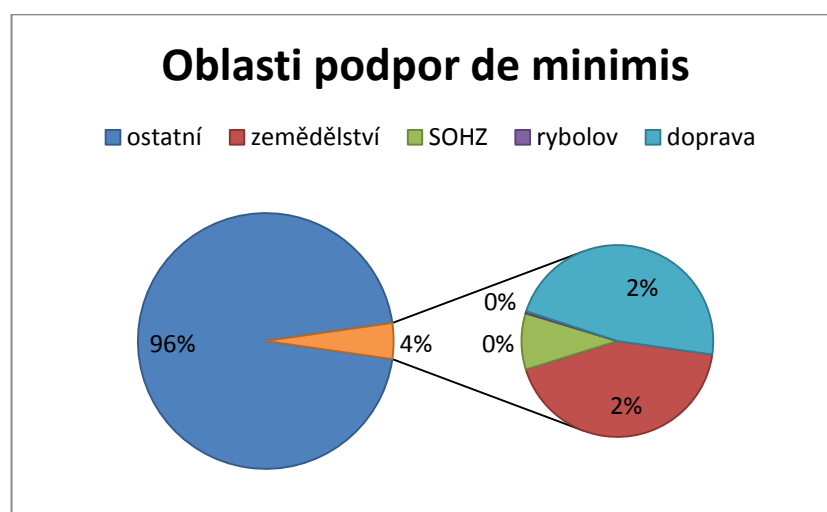
Tabulka 11: Podpory de minimis v ČR

Oblast	2013		2014	
	Počet	Suma Kč	Počet	Suma Kč
zemědělství	631	33 217 291,08	1338	121 306 922,32
SOHZ	197	61 867 911,53	238	125 601 297,50
rybolov	6	494 495,00	11	750 970,00
doprava	874	80 618 136,25	1292	85 439 307,59
ostatní	47298	9 520 965 773,32	49792	9 968 412 179,31
CELKEM	49006	9 697 163 607,18	52671	10 301 510 676,72

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

V meziročním porovnání je vidět ve všech oblastech nárůst počtu podpor i celkových částek v Kč. Celkově se navýšil počet poskytnutých podpor o 7,5%.

Rozložení počtu podpor za jednotlivé oblasti v procentech je znázorněno v Obrázku 8.

Obrázek 8: Oblasti podpor de minimis v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Nejčastěji využívané (96 %) je nařízení NK 1998/2006 (do 30.6.2014) a NK 1407/2013 (od 1.7.2014) určené pro všechny ostatní oblasti mimo zemědělství, rybolov, dopravu a služby obecného hospodářského zájmu v režimu de minimis.

Jedním z úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je kontrola, jestli poskytovatel splnil povinnost zaznamenat podporu malého rozsahu do pěti dnů od jejího poskytnutí do centrálního registru. V případě pochybení je zahájeno s poskytovatelem správní řízení. V případě zjištění pochybení může být uložena pokuta až do 100 000 Kč. Tabulka 12 ukazuje, že počet těchto řízení není příliš velký a během sledovaného období se příliš nemění.

Tabulka 12: Správní řízení v oblasti registru podpor malého rozsahu v letech 2010 - 2013

	2010	2011	2012	2013
zahájená správní řízení	45	29	34	36
vydaná rozhodnutí	29	31	41	32
počet uložených pokut	23	17	26	22
výše uložených pokut	288 000 Kč	197 700 Kč	472 400 Kč	276 100 Kč

Zdroj: upraveno podle [25]

Příkladem tohoto porušení je spáchání správního deliktu Královéhradeckým krajem v roce 2010. Na základě kontroly Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže bylo zjištěno, že u 76 podpor zapsaných do registru de minimis došlo ke zpoždění o 1 až 44 pracovních dnů nad rámec pětidenní zákonné lhůty. Z tohoto důvodu byla uložena pokuta ve výši 56 800,- Kč. Královéhradecký kraj podal proti tomuto rozhodnutí rozklad a poté také žalobu ke krajskému soudu v Brně. Tato žaloba však byla dne 16.10.2014 zamítnuta.[25]

4.1.1 Obce jako poskytovatelé podpory de minimis

V Centrálním registru podpor malého rozsahu bylo k 31.12.2014 zaregistrováno celkem **320** poskytovatelů. Z tohoto počtu zapsaných bylo **134** obcí, měst, městysů a statutárních měst (42%). Ve sledovaných letech bylo 103 obcí aktivních a 31 pasivních. Aktivní obce poskytly alespoň jednu podporu v daném období. Ostatní obce poskytly podporu v letech předchozích nebo jsou do registru pouze zapsány a tím připraveny pro podpory v budoucím období.

Podrobnou strukturu skupiny aktivních obcí dle počtu obyvatel ukazuje Tabulka 13. Více než polovina obcí nad 10 000 obyvatel v České republice je tedy seznámena s pravidly podpory de minimis a aktivně je zapisuje do registru. Nejmenší obec je Albrechtice nad Orlicí, které má pouze 1 004 obyvatel.

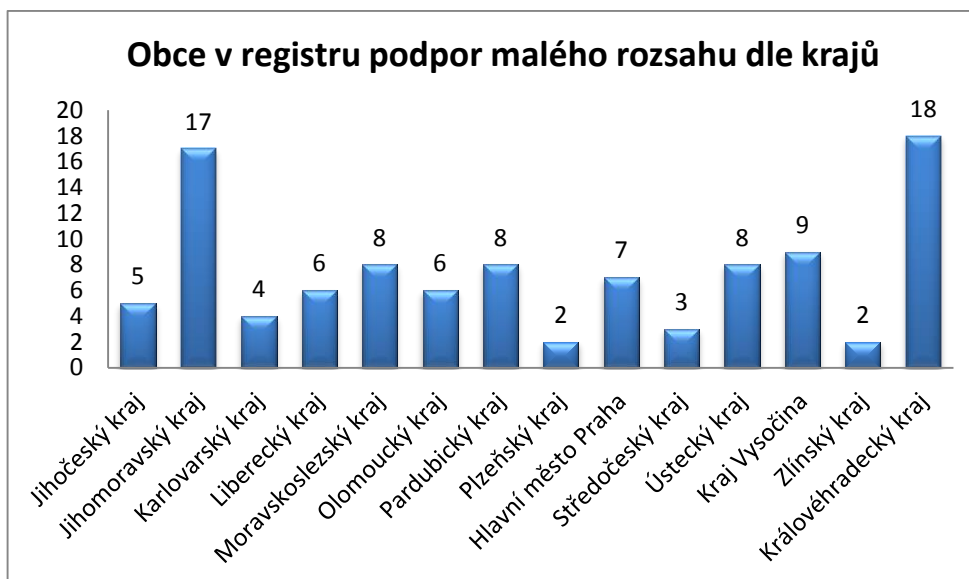
Tabulka 13: Obce v centrálním registru podpor malého rozsahu

počet obyvatel	počet obcí v ČR	počet aktivních obcí	podíl
10 000 a více	127	67	52,76%
3 000 - 9 999	318	30	9,43%
1 000 - 2 999	971	6	0,62%

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Počet obcí v registru podpor malého rozsahu dle jednotlivých krajů znázorňuje Obrázek 9. Nejvíce aktivních obcí je v Královéhradeckém kraji (18) a v Jihomoravském kraji (17). Naopak nejméně poskytovatelů je v Plzeňském a Zlínském kraji (2), kde se kromě

statutárních měst veřejnou podporou zabývá pouze jedno další město. Hlavní město Praha je považováno také za jeden z krajů, v tabulce je pro porovnání uveden počet zapojených městských částí.

Obrázek 9: Obce v registru podpor malého rozsahu dle krajů

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Počet podpor a také jejich celková suma v Kč je v jednotlivých krajích České republiky nerovnoměrná, jak ukazuje Tabulka 14.

Tabulka 14: Počet a suma podpor de minimis dle krajů

	2013		2014	
	počet	suma Kč	počet	suma Kč
Zlínský kraj	29	41 126 387,00	14	15 047 500,00
Karlovarský kraj	14	4 473 000,00	30	10 059 000,00
Olomoucký kraj	39	29 399 311,76	35	19 379 477,46
Plzeňský kraj	63	40 966 210,48	70	26 587 003,38
Kraj Vysočina	85	8 078 359,00	109	14 375 881,42
Ústecký kraj	87	20 592 349,00	109	36 129 810,83
Moravskoslezský kraj	182	45 365 729,07	235	40 294 581,48
Středočeský kraj	243	15 094 478,00	251	14 660 257,00
Jihočeský kraj	271	28 579 766,51	226	26 803 600,06
Pardubický kraj	365	29 115 750,00	344	33 404 115,83
Jihomoravský kraj	526	84 452 851,16	552	85 401 509,00
Liberecký kraj	487	39 942 579,20	777	52 369 168,28
Hlavní město Praha	451	24 846 719,00	922	175 857 334,00
Královéhradecký kraj	1090	94 456 345,68	1214	120 841 398,28
CELKEM	3932	506 489 835,86	4888	671 210 637,02

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Nejvíce podpor v režimu de minimis poskytují obce v Královéhradeckém kraji, jedná se o více než 25 % podpor za celou republiku. Nejvyšší částky byly poskytnuty v roce 2014 v městských částech hlavního města. Zlínský a Karlovarský kraj jsou naopak v těchto sledovaných letech nejméně aktivními poskytovateli.

V meziročním porovnání došlo k nárůstu počtu podpor o 24% a celkové částky o 32%. Tento rozvoj je způsoben zvýšením počtu poskytovatelů v roce 2014 o 17, stoupajícím množstvím podpor u jednotlivých obcí a dá se předpokládat, že také většími znalostmi územních samosprávných celků o oblasti veřejné podpory.

4.1.2 Podpora de minimis v Královéhradeckém kraji

Na základě výše uvedené analýzy poskytovatelů podpory de minimis z řad obcí v České republice je zřejmé, že nejvíce aktivní v této oblasti je Královéhradecký kraj. Z tohoto důvodu je tato podkapitola zaměřena na podrobný rozbor podpor de minimis poskytnutých obcemi v tomto kraji.

Do centrálního registru podpor malého rozsahu bylo k 31.12.2014 zapsáno 21 obcí z Královéhradeckého kraje. Tři z těchto obcí nebyly ve sledovaném období aktivní (dvě poskytly podporu naposledy v roce 2012 a jedna ještě nikdy žádnou podporu do registru nezapsala). Obce, které jsou aktivní v poskytování podpory de minimis podle pravidel Evropské unie, jsou v Tabulce 15 rozděleny dle počtu obyvatel.

Tabulka 15: Obce v registru podpor malého rozsahu v Královéhradeckém kraji

počet obyvatel	počet obcí v KHK	počet aktivních obcí	podíl
10 000 a více	8	8	100%
3 000 - 9 999	21	5	24%
1 000 - 2 999	49	5	10%

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Ve skupině nad 10 000 obyvatel je v registru zapsáno všech 8 obcí, což je v porovnání s ostatními kraji unikátní.

Také pět obcí ve skupině s nejmenším počtem obyvatel je ojedinělý jev. Takto malé obce se veřejnou podporou většinou nezabývají. Důvodem jsou především velmi malé rozpočtové prostředky a také nedostatečná informovanost. Nejnižší podporu z této skupiny poskytli městys Doudleby nad Orlicí, který podpořil provozování cyklobusů v Orlických horách částkou 2 000 Kč. Nejmenší obec Albrechtice nad Orlicí poskytla jedinou podporu, a to příspěvek obchodní společnosti na pořádání kulturní akce ve výši 8 000 Kč. Nejvyšší

podporu v režimu de minimis mezi obcemi do 3 tisíc obyvatel poskytl město Smiřice. Pravidelně každý sledovaný rok tímto způsobem poskytuje více jak 1 mil. Kč na zajištění kulturní a společenské činnosti Kulturního střediska Dvorana s.r.o.

Obce v Královéhradeckém kraji poskytly nejvíce podpor de minimis za celou republiku, jedná se o více než 25 % z celkového počtu podpor. Velmi důležitou skutečností je, že téměř 60% ze všech podpor v Královéhradeckém kraji bylo poskytnuto v krajském městě – v Hradci Králové.

Tabulka 16 podává informace o počtu podpor, jejich rozložení na jednotlivé oblasti a celkovou sumu v Kč.

Tabulka 16: Počet a suma podpor de minimis v Královéhradeckém kraji

		2013	2014
počet podpor		1090	1214
z toho	SOHZ	7	7
	doprava	1	1
	rybářství	1	1
	ostatní	1081	1205
suma Kč		94 456 345,68	120 841 398,28

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že nejčastěji využívané je nařízení Evropské komise určené pro všechny ostatní oblasti mimo zemědělství, rybolov, dopravu a SOHZ. Oblast dopravy byla využita na podporu cyklobusů v kraji a oblast rybářství na podporu zarybnění místních vodních ploch.

Vyrovňovací platby za služby obecného hospodářského zájmu v režimu de minimis využívaly obce v tomto kraji každý sledovaný rok v sedmi případech. Výhodou tohoto nařízení je vyšší limit než u obecného de minimis. Podpora může být až 500 tis. € za tři roky. Nejvíce byl tento režim využíván městem Třebechovice pod Orebem, které tímto způsobem financuje vlastní příspěvkovou organizaci Třebechovické muzeum betlémů. Muzeum je velmi známé a navštěvované i zahraničními turisty. Každý rok tak město vynakládá přes 4 mil. Kč nejen na činnost této organizace, ale i na doplnění sbírek a propagační materiály.

Absolutně nejčastější **formou podpory** byly ve sledovaném období dotace nebo granty. Ve výjimečných případech (méně než 1%) byla použita jiná forma. Jednalo se například o zvýhodněné nájemné, výpůjčku nebytových prostor, bezúročnou půjčku a prodej nemovitosti nebo pozemku za nižší cenu než je obvyklá.

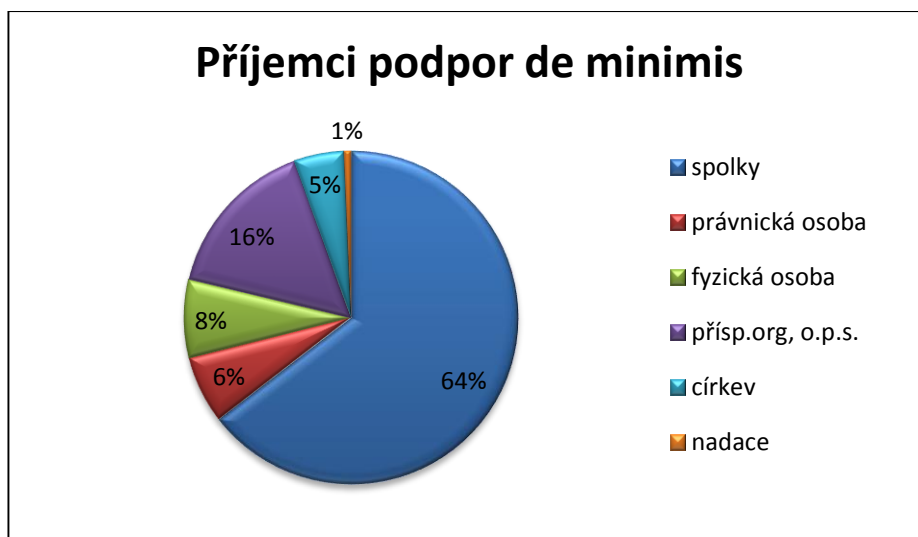
Každá podpora by měla být poskytnuta na základě nějakého právního aktu. Centrální registr nabízí výběr ze čtyř položek – smlouva, rozhodnutí, dohoda a jiný typ podpory. Tabulka 17 obsahuje rozdělení celkového počtu podpor v Královéhradeckém kraji dle právního aktu poskytnutí.

Tabulka 17: Právní akt poskytnutí podpor de minimis v Královéhradeckém kraji

	2013	2014
smlouva	1013	1159
rozhodnutí	44	30
dohoda	33	25
CELKEM	1090	1214

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Příjemcem podpory de minimis může být jakýkoliv podnik, který vykonává ekonomickou činnost, bez ohledu na jeho právní status nebo způsob, jakým je financován. Rozložení příjemců podpor v Královéhradeckém kraji je znázorněno v Obrázku 10.

Obrázek 10: Příjemci podpor de minimis

Zdroj: vlastní zpracování dle [2]

Dle podrobného rozboru podpor z centrálního registru poskytly obce v Královéhradeckém kraji nejvíce prostředků spolkům. Jedná se téměř o dvě třetiny z celkového počtu poskytnutých podpor. Vlastní nebo cizí příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti tvoří téměř 16% příjemců. Pod 10% z celkového počtu se dostali podnikající fyzické osoby, právnické osoby, církevní organizace a nadace.

Příjemci, kteří jsou zapsáni do centrálního registru, by měli dle definice podniku vykonávat ekonomickou činnost. Dle Obrázku 10 jsou nejvíce podporovány **spolky**. Jejich hlavní činností by mělo být naplňování zájmů a potřeb svých členů. Z toho je zřejmé, že hlavní činnost by veřejnou podporu zakládat neměla. Spolky však mají možnost vyvíjet vedlejší hospodářskou činnost, která už veřejnou podporou být může.

Jedním z povinně vyplňovaných polí pro poskytovatele je mimo jiné "účel podpory". Nejčastěji vyskytující se důvodem poskytnutí především dotací a darů spolkům, dříve občanským sdružením je "dotace na činnost". Z toho je možné usuzovat, že velké množství obcí zapisuje do registru i dotace, které jsou na hlavní činnost těchto organizací. Důvodem může být nerozhodnost při posuzování, zda se jedná o podporu de minimis, neznalost nebo také jednání dle vnitřní směrnice obce. Tyto podpory, dle názoru autorky diplomové práce, nejsou veřejnou podporou a neměly by být do registru zapsány. Jedná se zejména o podporu na činnost spolků pracujících s dětmi – Junák svaz skautů a skautek ČR, Sokol, sbory dobrovolných hasičů a mnoho dalších sportovních a dětských klubů.

Naopak podpory spolkům, které mají nějakou výdělečnou činnost, by měly být do registru zapsány. Konkrétním příkladem je podpora pro spolek Alternativa pro kulturu, kde město Trutnov každoročně spolufinancuje mezinárodní hudební festival Jazzinec. Tato akce přiláká do Trutnova nejen zahraniční interprety, ale také návštěvníky festivalu.

Pro obce je největší problém rozhodování o tom, co je a co není nepřípustná veřejná podpora. Z tohoto důvodu se také poslední kapitola této práce bude věnovat nejčastějším formám podpory z prostředků obcí a metodickým doporučením v oblasti poskytování veřejné podpory.

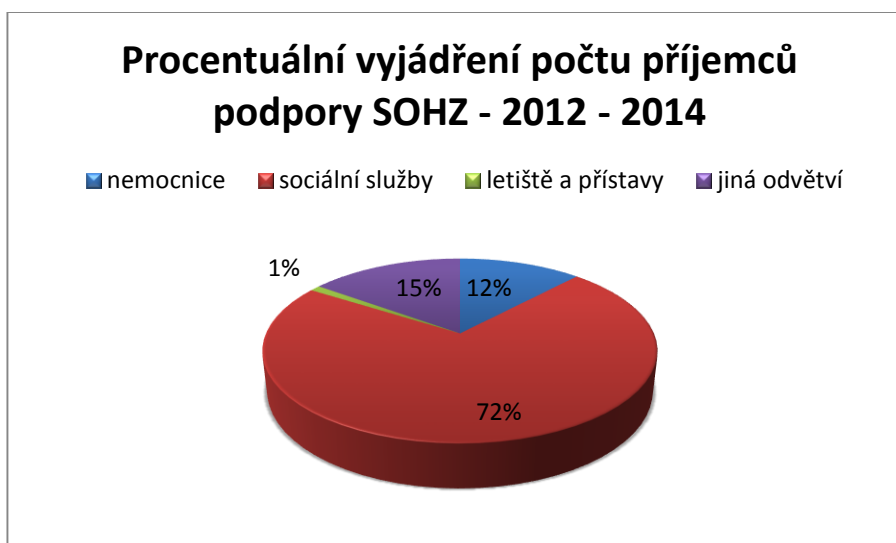
4.2 Služby obecného hospodářského zájmu

Jednou z dalších možností jak poskytovat povolenou podporu z prostředků měst a obcí jsou služby obecného hospodářského zájmu.

V České republice je využíváno zejména Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. V praxi je aplikováno na financování služeb obecného hospodářského zájmu především na jednotlivých ministerstvech (zdravotnictví, kultury), krajských a statutárních městech a velkých obcích nad 10 000 obyvatel.

Evidence a statistické podchycení jednotlivých podpor v tomto režimu není pro členské státy závazné. Jedinou povinností je předložit každé dva roky **Zprávu o provádění rozhodnutí Komise**, která obsahuje podrobný přehled použití na různé kategorie služeb. Tuto zprávu zpracovává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který na svých webových stránkách vyzve poskytovatele ke splnění informační povinnosti.

Poslední Zpráva byla zpracovávána za období 2012 až 2014. Bohužel nebyla do této chvíle zveřejněna ani Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a ani na stránkách Evropské komise. Jediné dostupné informace za toto období podává Informační list 2/2014 Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Na Obrázku 11 je graficky znázorněno procentuální vyjádření průměrného počtu příjemců v období let 2012 - 2014. Téměř tři čtvrtiny pověření vykonávat tyto služby, jsou vydávány v oblasti sociálních služeb, např. podpora azylových domů, domovů pro seniory, zdravotní a dlouhodobá péče, péče o děti, sociálně znevýhodněné a další sociální oblasti. Mezi jiná odvětví, která jsou pověřena plněním služeb obecného hospodářského zájmu, patří kulturní aktivity (zejména muzea, knihovny, divadla), veřejná sportoviště či objekty občanské vybavenosti a podniky zajišťující hospodářský rozvoj a stabilitu regionu. Na financování nemocnic se podílí kromě Ministerstva zdravotnictví také kraje a obce.

Obrázek 11: Příjemci vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu 2012 - 2014

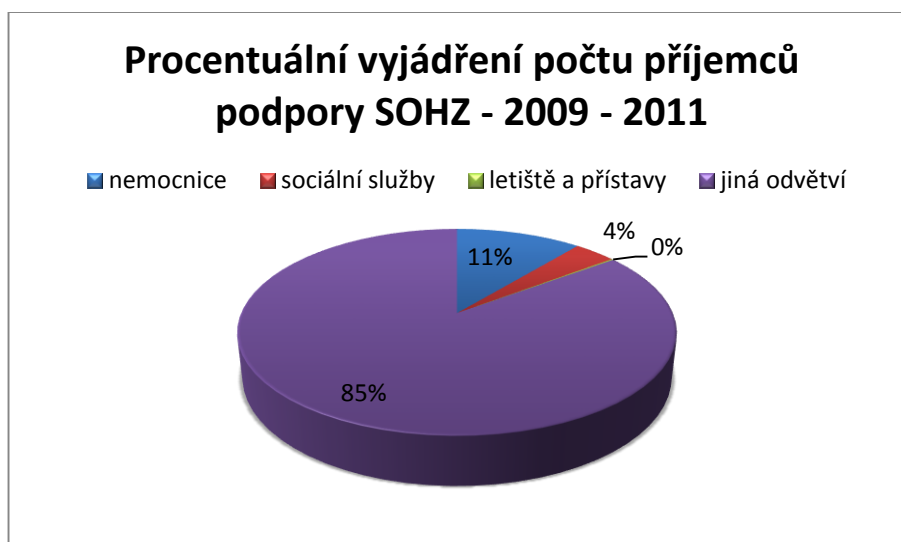
Zdroj: upraveno dle [24]

Jedním z poskytovatelů podpory v režimu služeb obecného hospodářského zájmu je také město Rychnov nad Kněžnou. Také toto město splnilo povinnost a poskytlo informace pro výše uvedenou Zprávu za období 2012 – 2014. Byly poskytnuty vyrovnávací platby zejména

v oblasti sociálních služeb. Celkem město pověřilo 17 příjemců podpory poskytováním sociálních služeb v těchto oblastech:

- zdravotní a dlouhodobá péče (např. Sociální služby města Rychnova n. Kn., o.p.s.)
- péče o děti (např. Mateřské centrum Jája)
- sociální bydlení (např. Občanské sdružení Cema Žamberk)
- péče o sociální začleňování zranitelných skupin (např. Helpion, o.p.s.)

Zpráva za Českou republiku za období 2009 – 2011 byla Evropské komisi předložena v prosinci roku 2011. Rozložení příjemců vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu v období 2009 – 2011 (Obrázek 12) je výrazně rozdílné než v období následujícím, jak je znázorněno na Obrázku 11.

Obrázek 12: Příjemci vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu 2009 - 2011

Zdroj: upraveno dle [34]

Nejvíce příjemců (85%) obdrželo vyrovnávací platbu v jiných odvětvích. Jednalo se zejména o oblast kultury (zejména muzea, knihovny, divadla), sportu, objekty občanské vybavenosti a podniky zajišťující hospodářský rozvoj a stabilitu regionu. Financování nemocnic je vzhledem k počtu příjemců na téměř shodné hladině (11%). Oblast sociálních služeb zaznamenává ve svém vývoji největší změny. V období 2009 – 2011 byl průměrný počet příjemců pouhé 4% z celkového počtu, zatímco v následujícím období 2012 – 2014 se jedná o 72% z celkového počtu příjemců. Důvodem je skutečnost, že v minulém období bylo pověření vydáváno pouze zařízením pro sociální bydlení. Od roku 2012 byla zahrnuta také

podpora azylových domů, domovů pro seniory, zdravotní a dlouhodobá péče, péče o děti, sociálně znevýhodněné a další sociální oblasti.

Za období 2009 – 2011 byla poskytnuta dle Rozhodnutí Komise veřejná podpora slučitelná s vnitřním trhem ve výši přesahující 16 mld. Kč. Konkrétní údaje za jednotlivá období a sledovaná odvětví jsou uvedeny v Tabulce 18.

Tabulka 18: Vyrovňovací platby za služby obecného hospodářského zájmu v tis. Kč – 2009 - 2011

	2009	2010	2011
nemocnice	2 169 284,00	3 640 809,00	2 304 590,00
letišťe	19 102,00	20 694,00	36 500,00
sociální bydlení	185 749,00	189 653,00	244 599,00
jiný podnik	2 534 982,00	2 551 706,00	2 405 863,00
CELKEM	4 909 117,00	6 402 862,00	4 991 552,00

Zdroj: upraveno dle [34]

V závěru Zprávy za toto období bylo konstatováno, že došlo k významnému zvýšení právního povědomí o pravidlech veřejné podpory v rámci financování veřejných služeb. Tato skutečnost byla ovlivněna nejen délkou platností pravidel, ale také osvětovou činností, která je v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu vyvíjena.

5 METODICKÁ DOPORUČENÍ OBCÍM V OBLASTI POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY

Uspokojování potřeb občanů a financování různých kulturních, sportovních, sociálních a dalších aktivit a služeb patří ke standardu na úrovni téměř každé obce. Je třeba si uvědomit, že i tyto, pro občany velmi přínosné služby, mohou být v některých případech považovány za veřejnou podporu. Mnoho představitelů obcí se stále domnívá, že na základě svých práv spojených s výkonem samosprávy mohou vyplácet podpory a dotace v jakékoliv výši a komu chtějí. Tím se však vystavují riziku, že budou stíháni Evropskou komisí za vynakládání veřejných prostředků bez zohlednění závazných pravidel.

Jak mají obce při nastavení financování a podporování služeb pro občany správně postupovat? To je právě to, co představitele a úředníky obcí nejčastěji zajímá, což také ví autorka diplomové práce z vlastní praxe. Toto tvrzení bylo také prokázáno v otevřené otázce dotazníkového šetření, která se ptala na problémy s poskytováním veřejné podpory.

Jedním z cílů autorky diplomové práce bylo přiblížit pravidla poskytování veřejné podpory obcím, proto jsou v následující kapitole popsány základní oblasti v praxi měst a obcí, kterých se můžou pravidla veřejné podpory dotýkat. Tato kapitola bude předána zájemcům z řad obcí, proto jsou zde krátce zopakovány základní teoretické poznatky. Uvedená doporučení jsou názorem autorky této diplomové práce, vypracované na základě studia dostupných materiálů a konzultací s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

V druhé kapitole je přiblížen postup obcí při poskytování veřejné podpory de minimis a služeb obecného hospodářského zájmu.

5.1 Vybrané oblasti veřejné podpory z prostředků obcí

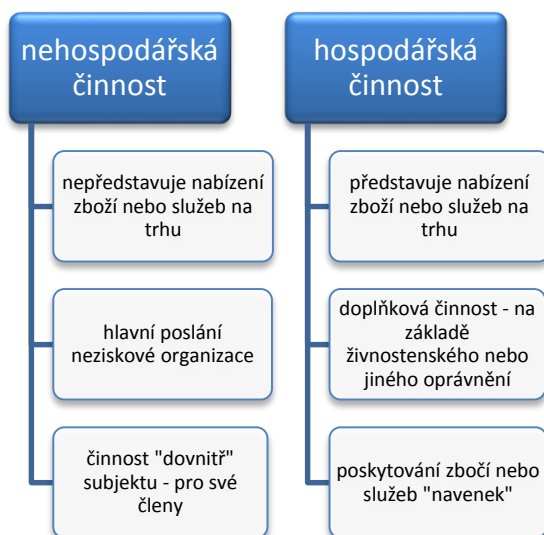
Každá obec by měla pečovat o rozvoj svého území a o základní potřeby svých občanů. Z toho vycházejí základní oblasti, které územní samosprávy spravují. Jedná se například o oblast školství, oblast sociálních služeb a zdravotnictví, oblast kultury, oblast sportu a volnočasových aktivit, oblast dopravy a oblast životního prostředí.

Obce mohou poskytovat služby v těchto oblastech vlastními silami, případně zřídit nebo založit vlastní organizaci pro tyto účely nebo mohou nějakým způsobem podporovat externí poskytovatele veřejných služeb pro své občany. Před poskytnutím podpory do kterékoliv z výše zmíněných oblastí je nutné nejprve posoudit, zda se nejedná o veřejnou podporu. Dle

získaných poznatků z teoretické části této práce vzniká veřejná podpora tam, kde jsou kumulativně splněny základní definiční znaky.

Jedním z prvních úkolů v procesu zjišťování, zda se jedná o veřejnou podporu, je posouzení, zda je příjemce podpory podnikem dle evropských pravidel. Podnikem je takový subjekt, který provozuje **hospodářskou činnost**. Podnikem může být právnická osoba, nezisková organizace, ale i vlastní příspěvková organizace. Podnikatelské subjekty jsou podnikem vždy, ale u neziskových organizací mohou mít obce problém s určením, zda se jedná o hospodářskou činnost. Schéma na Obrázku 13 může v tomto rozhodování pomoci.

Pokud příjemce podpory provozuje jak hospodářskou, tak i nehospodářskou činnost, vztahují se pravidla veřejné podpory pouze na financování hospodářských činností. Pokud jsou tyto činnosti prokazatelně účetně odděleny, je možné nehospodářskou činnost podpořit bez aplikace pravidel veřejné podpory.

Obrázek 13: Schéma – rozhodování o hospodářské činnosti neziskových organizací

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud je zjištěno, že příjemcem podpory je podnik, je třeba otestovat, zda je zvýhodněním tohoto podniku narušen obchod mezi členskými státy. Zejména v praxi měst a obcí jsou časté opatření s čistě **lokálním dopadem**, v tomto případě k ovlivnění obchodu nedochází. Posuzování je však velmi obtížné a je třeba se každému případu věnovat individuálně. Je nutné posoudit například tyto skutečnosti:

- k jakým zákazníkům zboží či služby směřují
- jak jsou prezentovány a nabízeny – jazyk
- vzdálenost od hranic s některým ze členských států

- unikátnost, specifičnost a atraktivnost daného zboží nebo služeb
- opakování určité aktivity [4]

Evropská komise již v mnoha případech dospěla k závěru, že podpora na činnosti čistě lokálního charakteru není veřejnou podporou ve smyslu pravidel EU. Jedná se například o velmi známý případ financování bazénu v Dorstenu (Rozhodnutí Evropské komise č. N 258/00). V České republice šlo například o financování kulturních akcí v Městském domě v Přerově (Rozhodnutí Evropské komise č. N 497/2006).

Nejnovějším dokumentem, který je věnován lokálním dopadům veřejné podpory je Tisková zpráva Evropské komise - IP/15/4889 z 29. dubna 2015, kde Evropská komise v sedmi případech přiznala lokální dopad daného opatření.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že nejdůležitějšími znaky při posuzování, zda se jedná o veřejnou podporu, je hospodářská aktivita příjemce a lokálnost daného opatření. Každý případ a každá oblast podpory má však svá specifika a odlišnosti. Proto se následující podkapitoly budou věnovat některým konkrétním oblastem z každodenní praxe měst a obcí v České republice.

5.1.1 Kultura

Některé činnosti v oblasti kultury mohou být hospodářskou činností, a to bez ohledu na právní formu subjektů, které tyto činnosti poskytují. Podpora z prostředků obce je potom považována za zvýhodňování těchto subjektů na trhu kulturních služeb. Jedná se například o tyto kulturní činnosti: nakladatelská činnost, pronájem kulturních památek, filmová produkce, televizní vysílání, divadelní činnost, pořádání koncertů a festivalů, vydávání časopisů, provozování galerií a výstav.

Tyto činnosti vytvářejí na trhu v oblasti kultury alternativní nabídku trávení volného času, a tím mohou vstupovat do soutěže s podobně zaměřenými privátními subjekty.

Pokud se představitelé obce rozhodnou podporovat služby v kulturní oblasti, je třeba zvažovat okolnosti každého jednotlivého případu. Z předchozí kapitoly vyplývá, že nejdůležitějšími znaky při posuzování, zda se jedná o veřejnou podporu, je hospodářská činnost příjemce a hodnocení lokálnosti daného opatření.

Evropská komise ve svých rozhodnutích oba tyto znaky již v mnoha případech posuzovala. Například za ekonomickou aktivitu není považována činnost **lokálních muzeí**. V rozhodnutí Evropské komise č. N293/2008 se připouští, že činnost muzea v malé obci

v Maďarsku zaměřená pouze na místní historii nemá charakter ekonomické činnosti, protože není vyhledávaným cílem zahraničních turistů. To však neplatí například pro muzea a galerie, které pořádají mezinárodní výstavy.

Další výjimkou, která byla potvrzena rozhodovací praxí Evropské komise, jsou činnosti vykonávané **českými knihovny**. Spočívají v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a nejsou dle Rozhodnutí Evropské komise č. SA.35529 (2012/N) považovány za hospodářskou činnost.

V ostatních případech je třeba zvážit, zda podporovaná kulturní aktivita může přilákat návštěvníky ze zahraničí. V případě zjištění veřejné podpory je možné využít pověření ke **službám obecného hospodářského zájmu** nebo **podporu v režimu de minimis**.

Od roku 2014 lze také uplatnit **blokovou výjimku** dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 SFEU prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

5.1.2 Sociální služby

Úkolem sociálních služeb je poskytovat pomoc a podporu lidem v nepříznivé sociální situaci. Které činnosti jsou považovány za sociální služby a pravidla při jejich poskytování, stanoví zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Z rozpočtů obcí jsou často tyto služby financovány nebo obec přímo založí organizaci, která sociální služby poskytuje.

Z hlediska veřejné podpory jsou považováni poskytovatelé sociálních služeb za podniky, protože vykonávají ekonomickou činnost na trhu sociálních služeb. Mohou být poskytovány za úplatu příjemcem služby nebo mohou být hrazeny jiným subjektem než je příjemce, například městem. V obou případech se jedná o hospodářskou činnost.

Dle názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže má nehospodářskou povahu jen velmi málo sociálních služeb. Mezi tyto výjimky řadí sociální prevenci, zejména u dětí a mládeže ve věku od 6 do 26 let ohroženou společensky nežádoucími jevy.

Ekonomický charakter sociálních služeb potvrzuje také nové Rozhodnutí Komise č. 2012/21/EU, o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Je zde výslovně zmíněno, že mezi služby obecného hospodářského zájmu patří mimo jiné také služby směřující na *"uspokojování sociálních potřeb, například zdravotní a dlouhodobou péči, péči o děti, přístup*

na trh práce a opětovné začlenění do trhu práce, sociální bydlení a péči a sociální začleňování zranitelných skupin".[15]

Toto Rozhodnutí Komise přináší také řešení jakým způsobem sociální služby financovat, aby tato podpora mohla být považována za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem - poskytováním veřejné podpory pomocí vyrovnávacích plateb za služby obecného hospodářského zájmu.

Pro jednorázové, krátkodobé nebo menší pravidelně poskytované podpory je možné využít režim podpory de minimis. Tento typ podpory však není vhodný pro dlouhodobé a pravidelně poskytované sociální služby. Důvodem je finanční a časové omezení režimu de minimis.

5.1.3 Vzdelávání

Jednou z mnoha povinností obcí je zabezpečení vzdělávání dětí a mládeže. Základní povinnosti jsou vymezeny ve Školském zákoně. Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí a podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Za tímto účelem obce zřizují základní a mateřské školy. Dále obec může dle výše zmíněného zákona zřizovat základní umělecké školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání. Provozní financování těchto školských organizací je zajišťováno příspěvky z obecních rozpočtů, mzdové prostředky jsou poskytovány ze státního rozpočtu.

Na veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému a financované a kontrolované státem, lze pohlížet dle pokynů Evropské komise jako na nehopodářskou činnost. Obec a stát plní vůči svému obyvatelstvu své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací. Z tohoto důvodu nejsou naplněny všechny znaky veřejné podpory a příspěvky školským organizacím tedy nejsou veřejnou podporou.

Vzdělávání, které je výhradně financováno studenty nebo jejich rodiči, je však nutné považovat za hospodářskou činnost. Jedná se například o jazykové školy, pomaturitní studia financovaná studenty, počítačové kurzy atd. Finanční podpora těchto aktivit již veřejnou podporu zakládá. Podporu těmto vzdělávacím organizacím je možné poskytnout například ve formě podpory v režimu de minimis.

5.1.4 Sport

Na sportovní činnosti nahlíží Evropská komise ze dvou rovin, a to na profesionální úrovni a výkonnostní úrovni (amatérské).

Převážná většina měst a obcí v České republice nějakým způsobem podporuje sportovní aktivity na svém území. Jedná se o různé sportovní kluby, oddíly, svazy, Sokol a jiné organizace, do kterých se aktivně zapojují děti, mládež i dospělí z dané oblasti. V rámci této úrovně zastává Evropská komise názor, že pokud by se podpora z veřejných prostředků poskytovala výlučně na **sportovní činnost amatérských sportovních klubů**, popř. tělovýchovných jednot, nejedná se v takovém případě o veřejnou podporu.

Některé organizace se zabývají mimo sportovních činností také ve větší či menší míře nějakou ekonomickou aktivitou. Příkladem může být provozování pohostinských služeb nebo ubytování. Podpora poskytnutá této organizaci ze strany města, která je vázaná pouze na sportovní činnost dané organizace, by v tomto případě nezakládala veřejnou podporu a není potřeba ji nikterak z pohledu pravidel veřejné podpory upravovat. Je však nezbytné, aby příjemce podpory vedl prokazatelně oddělené účetnictví k jednotlivým činnostem, aby bylo možné zajistit nepřelévání veřejných prostředků z činnosti neekonomické do činnosti ekonomické.

Pokud by však takové opatření bylo poskytnuto na provozování pohostinských služeb nebo fitnesscenter pro veřejnost či jiných ekonomických aktivit provozovaných amatérským sportovním klubem či tělovýchovnou jednotou, mělo by být dané opatření poskytnuto v souladu s pravidly upravujícími poskytování veřejné podpory. V tomto případě je vhodné aplikovat režim podpory de minimis.

Financování sportovních klubů na **profesionální úrovni** je soustředěno především do krajských nebo větších měst. Podpory, které mohou narušit soutěž a ovlivnit obchod, mají sportovní kluby působící zejména v nejvyšších dvou ligových soutěžích. Tyto kluby se zapojují do ekonomických činností, jakými jsou přestupy hráčů, uzavírání reklamních a sponzorských smluv, prodej vysílacích práv a distribuce reklamních předmětů. Proto je na tyto sportovní kluby nahlíženo jako na podnik, a proto by dotace na jejich činnost měly být poskytovány v souladu s předpisy EU upravujícími poskytování veřejné podpory.

Výjimkou je, pokud dotace směřuje na činnost **žáků a dorostu**. Potom z výkladové praxe Evropské komise vyplývá (Rozhodnutí Evropské komise ve věci N 118/00 Francie - Subventions publiques aux clubs sportifs professionnels), že v případě, že je dotace poskytnuta profesionálnímu klubu se státem uznaným tréninkovým centrem mládeže, pak tato dotace nepředstavuje veřejnou podporu. Město tedy může poskytnout dotaci na podporu činnosti mládeže, i když mládežnický klub hraje nejvyšší mládežnickou ligu.

Dotace na provozování sportoviště

Dalším druhem veřejné podpory jsou také různé formy dotací na sportoviště, která mohou být v majetku soukromých osob, státu nebo obcí. Dotace jednomu sportovišti (např. bazénu, stadionu, zimnímu stadionu, golfovému hřišti, atd.) může odlákat zákazníky sportovišti jinému, které se bez této dotace musí obejít a účtovat zákazníkům vyšší ceny, popř. nabízet nižší kvalitu. V oblasti veřejné podpory sportovištím je, již v této práci zmíněný, velmi známý případ německého koupaliště ve městě Dorsten, kterému měla být poskytnuta městem dotace. Evropská komise konstatovala, že jde o sportoviště natolik vzdálené od hranic s jinými zeměmi, které má navíc pouze natolik lokální charakter, že není způsobilé přilákat větší množství turistů ze zahraničí a tím narušit obchod mezi členskými státy EU [13]. Rizikem je provozování sportoviště v oblastech blízko hranic, kde jsou zákazníky také zahraniční turisté. V tomto případě je možné využít pověření ke službám obecného hospodářského zájmu nebo uplatnit blokovou výjimku v oblasti sportovní a multifunkční rekreační infrastruktury.

5.1.5 Podpora autobusové dopravy

Jednou z dalších oblastí, kam směřují rozpočtové výdaje měst a obcí je finanční podpora na zajištění městské hromadné dopravy.

Základní dopravní obslužnost je zajišťována Ministerstvem dopravy a také příslušnými kraji. Spočívá v zajištění dopravy pro všechny dny v týdnu z důvodu veřejného zájmu, především do škol, do úřadů, k soudům, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a do zaměstnání, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu. [31]

Především větší obce si zajišťují další dopravní obslužnost na územním obvodu obce, nad rámec základní dopravní obslužnosti. Jedná se zejména o městskou hromadnou dopravu, ale také o speciální dopravní linky. Obce si ve své samostatné působnosti mohou objednat také například dopravu do místních obchodních středisek, školní autobusy nebo také autobusy, které zajišťují dopravu osob se zdravotním postižením.

Dopravní obslužnost obcí je financována tržbami, které plynou z přepravy. Tyto finanční prostředky dopravcům nepokryjí celé náklady, a proto je nutné dofinancování dotacemi z rozpočtu města. Tím však dochází ke zvýhodnění příslušného dopravce na trhu a dotace jsou tedy považovány za veřejnou podporu.

Na základě Smlouvy o fungování Evropské unie čl. 93 je financování dopravní obslužnosti za určitých podmínek slučitelné. Základním dokumentem pro oblast dopravy je Nařízení

Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici.

Na zajištění dopravní obslužnosti uzavírá obec s dopravcem závazek veřejné služby a hradí ze svého rozpočtu pouze kompenzaci za prokazatelnou ztrátu vzniklou dopravci plněním závazků veřejné služby.

5.2 Podpora de minimis

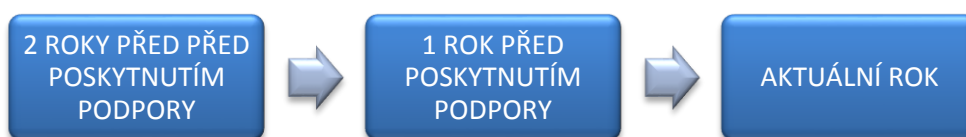
Podpora de minimis je v praxi územně samosprávných celků nejčastěji využívanou formou zvýhodňování ekonomicky aktivních subjektů. Lze ji použít i v případě, kdy sice jsou naplněny všechny definiční znaky veřejné podpory, ale její výše nepřekračuje stanovený limit. Dle stanoviska Evropské komise není považována za veřejnou podporu. Proto je také toto pravidlo využíváno i v případech, kde není zcela jisté, zda se jedná o veřejnou podporu.

Jak již bylo popsáno v teoretické části, existují v evropské legislativě čtyři oblasti podpor de minimis. V praxi měst a obcí je nejčastěji využíváno nařízení Komise pro ostatní odvětví, proto bude dále tento text zaměřen na postup při poskytování této podpory v souladu s **nařízením Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis**.

Výše zmíněné nařízení ukládá poskytovatelům závazný postup při poskytování podpory a také několik dalších povinností.

Hlavním kritériem pro poskytnutí podpory v tomto režimu je její výše. Platí základní pravidlo, že celková výše podpory de minimis, která je poskytnuta jednomu podniku v jednom členském státě, nesmí v **třech po sobě jdoucích** rozhodných obdobích přesáhnout částku **200 000 EUR**, (v oblasti silniční nákladní dopravy maximálně 100 000 EUR).

Rozhodné období – jedná se o časový úsek, který je shodný s účetním obdobím příjemce. Ve většině případů se shoduje s kalendářním rokem, nebo je hospodářským rokem. Na Obrázku 14 je znázorněn postup určování rozhodného období pro poskytnutí podpory de minimis.

Obrázek 14: Schéma – určení rozhodného období pro poskytnutí podpory de minimis

Zdroj: vlastní zpracování

Jeden podnik – tento pojem byl do pravidel de minimis přidán po modernizaci v roce 2013. *"Podnikem je jakýkoliv subjekt vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení tohoto subjektu a způsobu jeho financování. Soudní dvůr EU rozhodl, že všechny subjekty kontrolované (právně či fakticky) tímž subjektem by se pro účely použití pravidla de minimis měly pokládat za jeden podnik"*[25] Typickým příkladem tohoto propojení může být 100% vlastněná dceřiná společnost.

Podniky, které mají přímou vazbu na obec a nemají žádný vzájemný vztah, se za propojené podniky nepovažují. Takovými podniky mohou být příspěvkové organizace a dále organizace založené obcí.

Základní kroky při poskytování podpory v režimu de minimis

Pokud se představitelé obce rozhodnou poskytnout podporu de minimis, jsou povinni **ověřit, že příjemce podpory nepřesáhl maximální povolenou výši za tři účetní období.** Tuto informaci je možné získat v Centrálním registru podpor malého rozsahu. Od 1.1.2010 jsou všichni poskytovatelé povinni zapisovat poskytnuté podpory do 5 pracovních dnů do tohoto registru.

Přihlásit do registru se může každý, kdo vyplní "Žádost o přidělení, změnu nebo odebrání přístupu do aplikace Centrální registr podpor malého rozsahu" (viz Příloha B) a zašle ji na Helpdesk Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Po zaevidování přihlášky je na e-mailovou adresu poskytovatele zasláno heslo. Přístupová adresa do Centrálního registru pro zaregistrované poskytovatele je <https://vpn.mze.cz/>.

Po přihlášení a zadání identifikačních údajů (IČO, název) příjemce, je možné ověřit, zda nebyl překročen limit a je možné poskytnout podporu de minimis. Na Obrázku 15 je náhled stránky z Registru.

Společnost obdržela podporu ve výši 180 050,25 € a je možné jí poskytnout již pouze 19 949,75 €. Program také umožňuje ověřit možnost zadání podpory přes speciální tlačítko (viz Obrázek 15).

Nabídka		Odhlást Verze 1.0.0.14411						
TS RK, s.r.o.								
Adresa: Soukenická 1124, 516 01 Rychnov nad Kněžnou								
SZR-ID: 1006173135								
IČO: 62060996								
Aktualizováno ze SZR: 18.10.2014								
Oblasti		Nařízení						
		Přiděleno	Zbývá					
zemědělská prvovýroba		0,00 €	15 000,00 €					
rybolov		0,00 €	19 949,75 €					
ostatní		180 050,25 €	19 949,75 €					
doprava		0,00 €	19 949,75 €					
Celkem		180 050,25 €	19 949,75 €					
Subjekt Podpory Účetní období								
Nová podpora Ověřit možnost zadání podpory								
Podpora ID	Oblast	Datum poskytnutí	Částka (Kč)	Částka (€)	Poskytovatel	Účel podpory	Stav	Akce
1000245137	O1	21.11.2014	459837,00	16624,62	Ministerstvo životního prostředí - MŽP ústředí	115D242002121	Bezproblémová	
1000205549	OS	17.3.2014	4479660,00	163425,63	Ministerstvo životního prostředí - MŽP ústředí	115D212001754	Bezproblémová	
Export		Strana 1 z 1		20		Zobrazeno 1 - 2 z 2 záznamů		

Obrázek 15: Centrální registr podpor malého rozsahu – ověření možnosti poskytnout podporu

Zdroj: [2]

Po schválení podpory v příslušném orgánu obce, je nutné splnit před jejím udělením (vyplacením) několik dalších **povinností**:

1. vyžádat si od příjemce čestné prohlášení (viz Příloha C) o propojenosti s jinými podniky a o druhu účetního období
2. písemně sdělit příjemci schválenou částku podpory a skutečnost, že bude poskytnuta v režimu de minimis
3. uzavřít s příjemcem právní akt rozhodnutí – nejčastěji smlouvu (vzor viz Příloha D), dohodu, případně rozhodnutí, ve kterém bude výslovně uveden odkaz na příslušné nařízení Komise: „Podpora na základě předmětné smlouvy je poskytována v souladu s nařízením Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis (Úř. věst. L 352, 24. 12. 2013, s. 1).“ [25]
4. zapsat podporu do 5 pracovních dnů do Centrálního registru podpor de minimis, povinné údaje jsou v náhledu do Registru na Obrázku 16 růžovou barvou

datum poskytnutí – je datem, kdy vznikl příjemci právní nárok na podporu, například v případě dotace se jedná o podpis smlouvy

měna – podpora se může zadávat v korunách, systém automaticky přepočítá podporu na eura v aktuálním kurzu

Obrázek 16: Centrální registr podpor malého rozsahu – zápis nové podpory

Zdroj: [2]

Nesplněním povinnosti zapsat podporu do registru do 5 pracovních dní, nebo pozdní zapsání, se poskytovatel dopouští správního deliktu a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je oprávněn uložit pokutu až do 100 000 Kč.

Poskytovatel podpory má povinnost archivovat 10 let doklady k poskytnuté podpoře.

Poskytování podpory v režimu de minimis není při dodržení výše uvedeného postupu pro města a obce nijak složité. Důležité je však předcházet porušení povinností daných nařízením Komise a také zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Jak eliminovat porušení právních povinností je shrnuto v následujících několika bodech:

- zaregistrovat dostatečný počet pracovníků, kteří mají oprávnění vstupovat a zapisovat podpory do Centrálního registru podpor malého rozsahu
- schválit směrnici k postupu při poskytování veřejné podpory, kde budou stanoveny povinnosti a kompetence pracovníků
- důsledná kontrola při provádění záznamů do Registru
- informovanost všech pracovníků o možnosti sankce za nedodržení povinností

5.3 Služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ)

Na trhu služeb existují takové služby, které mají oproti jiným zvláštní význam pro město a jeho obyvatele a nebyly by bez zásahu veřejného sektoru vykonávány. Města a obce je mohou svěřit vlastní nebo cizí organizaci a za jejich poskytování je vyplácena vyrovnávací platba.

Hlavní oblasti v praxi měst a obcí, kde je režim SOHZ nejvíce využíván, jsou: **veřejná doprava, sociální služby, zdravotní služby, kultura a provoz veřejných sportovišť**.

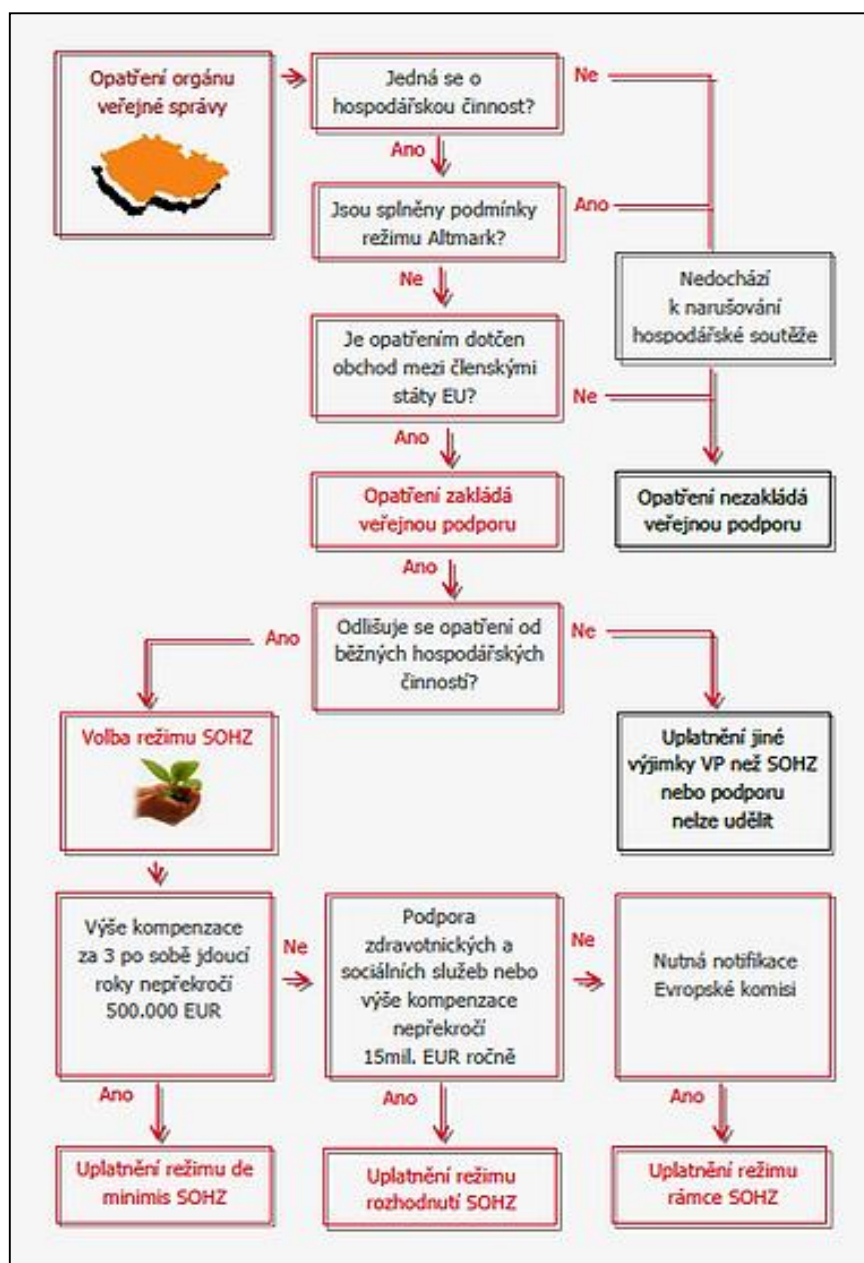
Od roku 2012 platí modernizovaná pravidla pro SOHZ. Pro tyto veřejné služby je od této chvíle možné využít několik variant režimů SOHZ:

- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (dále jen nařízení SOHZ)
- Rozhodnutí Komise o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen rozhodnutí SOHZ)
- Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby [25]

Výběr režimu závisí především na výši předpokládané kompenzace.

Režim nařízení de minimis SOHZ předpokládá, že podpora daného podniku nebude v průběhu tří po sobě jdoucích let vyšší než 500 000 €. Do tohoto limitu se však započítávají i podpory, které již byly vydány v obecném režimu de minimis. Režim rozhodnutí SOHZ je určen pro podpory do maximální roční výše 15 mil. €. Tento limit se neuplatňuje v případě nemocnic a sociálních služeb. V obou případech platí výjimka z povinnosti notifikace.

Výběr vhodné varianty režimu SOHZ je schematicky ukázán na Obrázku 17.

Obrázek 17: Schéma výběru režimu SOHZ

Zdroj: [26]

Více používaným režimem je v současnosti rozhodnutí SOHZ. Důvodem je obava příjemců, že v případě přiblížení se k maximálnímu limitu podpory, nebudou moci dále přijímat žádnou podporu. Proto se dále bude tato práce věnovat postupu při uplatňování režimu rozhodnutí SOHZ. Jednotlivé kroky jsou shrnuty do několika základních bodů.

Výběr poskytovatele – služba může být zajišťována vlastní organizací obce (tzv. in-house zadání), podmínkou však je vykonávání pravidelných kontrol ze strany obce. Pokud se obec rozhodne využít cizí organizaci pro zajišťování veřejných služeb, tak se pro výběr aplikují pravidla veřejných zakázek.

Pověření poskytovatele – v evropské ani české legislativě není přesně stanovena forma tohoto pověření, jedinou podmínkou je, že se musí jednat o právně závazný dokument. Může se jednat například o smlouvu, usnesení zastupitelstva, vyhláška obce, zřizovací listina nebo také samostatný dokument. Toto pověření má své předepsané náležitosti:

- náplň a trvání závazků veřejné služby
- určení podniku a dotčené území
- povahu výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku
- popis kompenzačního mechanismu
- kontrolu a přezkoumání vyrovnávací platby
- opatření k zamezení a vrácení nadměrné vyrovnávací platby
- odkaz na Rozhodnutí [15]

Délka pověření nesmí přesáhnout 10 let.

Výše vyrovnávací platby – pokrývá pouze čisté náklady vynaložené při plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku.

čisté náklady = náklady - příjmy

- **způsobilé náklady** - lze zahrnout pouze ty, které se vztahují k pověřeným činnostem; podnik, který poskytuje služby i mimo SOHZ, musí vést analyticky oddělené účetnictví
- **způsobilé příjmy** – veškeré příjmy při poskytování SOHZ a také vzniklý zisk
- **přiměřený zisk** – pokud poskytování SOHZ není spojeno s výrazným komerčním nebo smluvním rizikem, nesmí přiměřený zisk překročit swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů.

(aktuální sazba - např. <http://www.patria.cz/kurzy/CZK/2Y/irsdetail.html>)

Ukazatelé pro výpočet vyrovnávací platby – jsou založené například na základě odhadu počtu potenciálních ukazatelů, na základě ceny za den, za péči, atd.

Kontrola – poskytovatel má za povinnost nejméně jednou za tři roky nebo při skončení pověření provést kontrolu, zda není poskytována nadměrná kompenzace. Nadměrná kompenzace musí být vrácena do veřejných rozpočtů.

Poskytovatel podpory má stejně jako v případě podpory de minimis povinnost archivovat 10 let doklady k poskytnuté podpoře. Navíc je povinností členských států podávat každé dva roky Zprávu o provádění rozhodnutí Evropské Komisi.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce byla analýza a zhodnocení poskytování veřejné podpory z prostředků obcí jiným subjektům. Analýza byla prováděna zejména na základě údajů z Centrálního registru podpor malého rozsahu. Podrobně je zaměřena na obce v Královéhradeckém kraji, kde byla zjištěna nejvyšší aktivita obcí v poskytování podpory v režimu de minimis. Dílčím cílem diplomové práce bylo dotazníkové šetření s cílem zjistit zkušenosti s veřejnou podporou z prostředků obcí v Královéhradeckém kraji. Hlavním cílem autorky bylo přinést větší povědomí o oblasti veřejné podpory pro představitele obcí.

První kapitola této práce je věnována vymezení pojmu veřejná podpora a podrobnému popsání jednotlivých definičních znaků. Důležité je, že všechny znaky musejí být splněny kumulativně. Pokud není jeden nebo více znaků splněno, o veřejnou podporu se nejedná.

Právo veřejné podpory významně ovlivňuje také územní samosprávné celky. Působí na jejich rozhodování a zásadně se dotýká výkonu jejich samosprávných kompetencí. Zejména v praxi měst a obcí je v některých případech velmi složité rozhodovat o zásadních otázkách slučitelnosti konkrétní podpory. Z tohoto důvodu měla druhá kapitola teoretické části za cíl popsat jednotlivé formy veřejné podpory z prostředků obcí, výjimky z poskytování veřejných podpor a objasnit, co se za veřejnou podporu obecně nepokládá.

Na teoretickou část navazuje dotazníkové šetření. Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit a zmapovat zkušenosti s veřejnou podporou v praxi měst a obcí, ověřit spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, využívání registru de minimis a služeb obecného hospodářského zájmu. Dotazníkové šetření bylo aplikováno na města a obce z Královéhradeckého kraje nad 1000 obyvatel. Dle získaných odpovědí je vidět, že informovanost i malých obcí o pojmu veřejná podpora je poměrně velká, protože pouhé dvě obce z 32 se s tímto pojmem neseťkaly. Nejčastějším zdrojem informací jsou především různé semináře a konference. Více jak polovina, přesně 17 obcí připustilo, že už veřejnou podporu dle pravidel Evropské unie poskytlo. Nejčastější oblasti, do kterých obce investují, jsou sport, kultura, volnočasové aktivity a sociální služby. Nejužívanější formou jsou dotace a granty.

Podporu v režimu de minimis poskytlo více než 82 % obcí. V roce 2014 poskytly nejčastěji 1 až 5 podpor v tomto režimu. Tři obce nesplnily pravidlo zápisu do registru do pěti pracovních dnů a dostaly pokutu od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Vyrovňovací platbu za služby obecného hospodářského zájmu poskytuje 5 dotazovaných obcí, nejčastěji v oblasti sociálních služeb, kultury a sportu.

Jednou z nejdůležitějších částí tohoto dotazníkového šetření byla otevřená otázka na téma problémů, které obce mají s poskytováním veřejné podpory. Z uvedených odpovědí je zřejmé, že největším problémem v každodenní praxi obcí je vlastní určení toho, zda se jedná o veřejnou podporu nebo ne.

V rámci čtvrté kapitoly byla provedena analýza údajů z Centrálního registru podpor malého rozsahu za poslední dva roky. K 31.12.2014 bylo v registru zapsáno celkem 320 poskytovatelů. Z tohoto počtu je 134 obcí, měst, městysů a statutárních měst. Nejčastěji využívané (96 %) je nařízení Evropské komise určené pro všechny ostatní oblasti mimo zemědělství, rybolov, dopravu a služby obecného hospodářského zájmu v režimu de minimis. Nejvíce aktivních obcí je v Královéhradeckém kraji (18), poskytují více než 25 % podpor za celou republiku.

V další části byla analýza zaměřena na Královéhradecký kraj. Ve skupině obcí nad 10 000 obyvatel je v registru zapsáno všech 8 obcí, což je v porovnání s ostatními kraji unikátní. Zajímavou skutečností je, že téměř 60% ze všech podpor v Královéhradeckém kraji bylo poskytnuto v krajském městě – v Hradci Králové. Nejvíce prostředků poskytly obce spolkům, jedná se téměř o dvě třetiny z celkového počtu poskytnutých podpor. Nejčastěji vyskytující se důvodem poskytnutí dotací spolkům je "dotace na činnost". Z toho vyplývá, že velké množství obcí zapisuje do registru i dotace, které jsou na hlavní činnost těchto organizací. V závěru této kapitoly bylo poukázáno na to, že naplnění definičních znaků veřejné podpory je nutné zkoumat i u podpory de minimis, protože pokud dané opatření tyto definiční znaky nenaplnuje, nespadá do režimu veřejné podpory.

Ze všech zjištěných poznatků lze určit největší problém obcí s veřejnou podporou. Jedná se o rozhodnutí, co je a co není nepřipustná veřejná podpora. Proto jsou v poslední kapitole dány doporučení představitelům obcí jak postupovat v jejich každodenní praxi v oblastech, kterých se mohou pravidla veřejné podpory dotýkat. Jedná se například o oblast školství, oblast sociálních služeb a zdravotnictví, oblast kultury, oblast sportu a volnočasových aktivit a oblast dopravy. Dále je přiblížen postup obcí při poskytování podpory v režimu de minimis a služeb obecného hospodářského zájmu.

Závěrečné doporučení směřuje k představitelům obcí, kterým přísluší poskytovat veřejnou podporu. Především je nezbytné vzdělávání úředníků, kteří budou kompetentní o veřejné podpoře rozhodovat. Důležité je také schválit směrnici k postupu při poskytování veřejné podpory, kde budou stanoveny povinnosti a kompetence pracovníků.

Problém nastává u malých obcí s pouze několika zaměstnanci, kteří mají za úkol velmi mnoho činností. V tomto případě by mělo fungovat lépe propracované metodické vedení krajského úřadu. Také poradenská činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je pro všechny poskytovatele velkým přínosem.

Hlavním cílem autorky bylo přinést větší povědomí o oblasti veřejné podpory pro představitele obcí. Tento úkol byl splněn vypracováním páté kapitoly této diplomové práce, která bude předána zájemcům ze strany obcí.

Na závěr lze konstatovat, že všechny cíle vytyčené v úvodu této diplomové práce byly splněny.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BRODEC, Jan, Ondřej TRNKA a Eva STANKOVÁ. Veřejné podpory podle nových pravidel. *Právní rádce*. Praha: Economia a.s., 2012, roč. 20, č. 9. ISSN 1210-4817.
- [2] Centrální registr podpor malého rozsahu de minimis. *EAGRI* [online]. © 2009-2014 Ministerstvo zemědělství [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <https://eagri.cz/ssl/app/iRDM/RDM/>
- [3] EUROPEAN COMMISSION. *EU Competition Law Rules Applicable to State Aid: Situation as at 15 April 2014* [online]. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Union, 201. ISBN 978-92-79-35609-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/compilation/state_aid_15_04_14_en.pdf
- [4] KINCL, Michael. *Praktický průvodce veřejnou podporou: vymezení pojmu a otázky související*. Vyd. 1. Praha: BOVA Polygon, 2012, 98 s. ISBN 978-807-2731-688.
- [5] KINCL, Michael. *Veřejná podpora v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2004, 145 s. ISBN 80-727-3097-5.
- [6] LEIGH HANCHER, Tom Ottervanger and Piet Jan Slot. *EU state aids*. 4. ed. S.I: Sweet & Maxwell, 2011, 950 s. ISBN 978-041-4046-566.
- [7] MALÍŘ, Jan. *Právo veřejných podpor Evropské unie: zákaz poskytování veřejných podpor a výjimky z tohoto zákazu*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2013, 304 s. ISBN 978-808-7439-111.
- [8] NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem
- [9] NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.
- [10] NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o založení Evropského společenství.
- [11] Návrh sdělení Komise o pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, 2014.

- [12] POSPÍŠIL, Petr, Karel MÜLLER. Vybrané problémy práva veřejné podpory z praxe územních samosprávných celků. *Právní rádce*. Praha: Economia a.s., 2010, roč. 18, č. 11. ISSN 1210-4817.
- [13] Rozhodnutí Evropské komise č. N 258/2000 – Německo – Plavecký bazén Dorsten
- [14] Rozhodnutí Evropské komise č. N 702/2009 – Česká republika – Podpora na rekonstrukci lanové dráhy na Sněžku
- [15] ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu.
- [16] Rozsudek Evropského soudního dvora, věc C-41/90. Klaus Höfner a Fritz Elser proti Macrotron GmbH. 1991
- [17] Rozsudek Evropského soudního dvora, věc C 234/84 Belgie v. Komise ("Boch"), 1986.
- [18] Rozsudek Evropského soudního dvora ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, 2000
- [19] Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (Text s významem pro EHP) (2012/C 8/02)
- [20] Smlouva o fungování Evropské unie, Úřední věstník C 326, 26/10/2012
- [21] Státní podpora: Komise poskytla pokyny k místní veřejné podpoře udělované bez jejího předchozího schválení. EUROPEAN COMMISSION [online]. 2015 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_cs.htm
- [22] *Stručný průvodce problematikou veřejné podpory*. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2014. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/manualy-metodiky-a-dalsi-dokumenty.html>
- [23] TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009, 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.
- [24] ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Modernizace veřejné podpory*. 2014. Informační list 2/2014.

- [25] ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE [online]. © 2012. Dostupné z: <https://www.uohs.cz>
- [26] ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE, MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Manuál služeb obecného hospodářského zájmu: Příručka pro veřejnou správu* [online]. 2013 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/sluzby-obecneho-hospodarskeho-zajmu-sgei.html>
- [27] QUIGLEY, Conor. *European state aid law and policy*. 2nd ed. Portland, Or.: Hart Pub., 2009. ISBN 978-184-1137-476.
- [28] Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře
- [29] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- [30] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [31] Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů
- [32] Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
- [33] Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
- [34] Zpráva o provádění Rozhodnutí Komise ze dne 28. listopadu 2005 o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2005/842/ES). *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. 2011 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/sluzby-obecneho-hospodarskeho-zajmu-sgei.html>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Dotazník – poskytování veřejné podpory z prostředků obcí
Příloha B	Žádost o přidělení, změnu nebo odebrání přístupu do aplikace Centrální registr podpor malého rozsahu
Příloha C	Čestné prohlášení žadatele o podporu v režimu de minimis
Příloha D	Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace v režimu de minimis

Příloha A

DOTAZNÍK POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY Z PROSTŘEDKŮ OBCÍ

Vážená paní / Vážený pane,

chtěla bych Vás poprosit o vyplnění následujícího dotazníku. Jmenuji se Veronika Kafuňková, pracuji na finančním odboru Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou a studuji pátým rokem Univerzitu Pardubice, obor Ekonomika veřejného sektoru. Výsledky průzkumu budou použity pro zpracování diplomové práce na téma **Poskytování veřejné podpory z prostředků obcí**. Předmětem mého zájmu jsou problémy související s aplikací práva veřejné podpory v praxi měst a obcí.

Dotazník není časově náročný, proto bych Vám byla vděčná, kdyby se Vám podařilo do **20. 2. 2015** odeslat vyplněný dotazník. Případné dotazy při nejasnostech ráda zodpovím na emailové adrese: v.kafunkova@seznam.cz.

Děkuji

1. Setkali jste se ve Vaší obci s pojmem veřejná podpora?

- ano
 ne - pokračujte ve vyplňování dotazníku otázkou č. 17

2. Kde jste se o pravidlech poskytování veřejné podpory a jeho výjimkách dozvěděli?

☐ seminář, konference	☐ odborný tisk
☐ metodická pomoc krajského úřadu	☐ internet
☐ legislativa Evropské unie	☐ knižní publikace
☐ spolupráce s jinou obcí	

jiný zdroj

3. Poskytuje Vaše obec některou ze slučitelných (povolených) forem veřejné podpory?

- ano
 ne - pokračujte ve vyplňování dotazníku otázkou č. 17

4. V kterém roce Vaše obec poskytla poprvé veřejnou podporu dle podmínek Evropské unie?

.....

5. V jakých oblastech poskytujete veřejnou podporu?

☐	sport	☐	podpora podnikatelům
☐	kultura	☐	životní prostředí
☐	volnočasové aktivity	☐	sociální oblast
☐	výzkum a vývoj		

jiná oblast

6. Jakou formu podpory využíváte?

☐	dotace, grant
☐	zvýhodněné nájemné a výpůjčky
☐	navýšení základního kapitálu založených společností
☐	prodej majetku za zvýhodněné ceny
☐	promíjení smluvních pokut

jiná forma podpory

7. Jaký typ výjimky umožňující poskytnutí veřejné podpory z obecních prostředků využíváte?

☐	bloková výjimka	☐	podpora de minimis
☐	služby v obecním hospodářském zájmu		

jiný typ

8. Jste zaregistrováni v centrálním registru podpor de minimis?

☐	ano	☐	ne

9. Kolik podpor v režimu de minimis jste poskytli v roce 2014?

☐	žádnou	☐	11 - 15
☐	1 - 5	☐	16 a více
☐	6 - 10		

10. Dopustili jste se správního deliktu a byla Vám uložena pokuta za nezaznamenání podpory do centrálního registru podpor de minimis do 5 pracovních dnů ode dne poskytnutí podpory?

☐	ano	☐	ne

11. Kolik podniků (organizací) bylo pověřeno poskytováním služeb obecního hospodářského zájmu ve Vaší obci?

☐	žádný	☐	11 - 15
☐	1 - 5	☐	16 a více
☐	6 - 10		

12. V jaké oblasti využíváte poskytování vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu?

(na tuto otázku odpovídejte pouze pokud tyto služby využíváte)

☐	sociální služby	☐	sport
☐	kultura	☐	technické služby

jiná oblast

13. Poskytlí jste nějakou podporu na základě Obecného nařízení o blokových výjimkách?

☐	ano	☐	ne

14. Využili jste poradenské a konzultační služby Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (UOHS)?

☐	ano	☐	ne

15. Pokud jste využili poradenských služeb UOHS, ohodnot'te známku, jak jste byli spokojeni s jejich pomocí: (1 - absolutně spokojeni, 5 – nespokojeni)

☐	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5

16. Prosím popište Vaše největší problémy s poskytováním veřejné podpory dle pravidel Evropské unie:

17. Velikost Vaší obce:

☐	1 – 3 tis. obyvatel	☐	10 - 20 tis. obyvatel
☐	3 – 5 tis. obyvatel	☐	20 tis. a více obyvatel
☐	5 – 10 tis. obyvatel		

18. Vaše pracovní pozice:

☐	starosta, místostarosta
☐	vedoucí finančního odboru
☐	referent, účetní

Děkuji Vám za Vaši ochotu a čas!

Veronika Kafuňková

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B

Žádost o přidělení, změnu nebo odebrání přístupu do aplikace Centrální registr podpor malého rozsahu

Číslo žádosti*

Údaje o organizaci	
Název organizace	
Adresa	
Identifikační číslo (IČ)	

Vyjádření oprávněného zástupce			
pki		Pozice	
Kontaktní údaje	E-mail	Telefon	
Datum		Podpis	

Údaje o uživateli/uživatelích					Požadovaný přístup		Vyjádření vlastníka informací a bezpečnost. správce*		
Jméno a příjmení	Pobočka (odbor), adresa	E-mail	Telefon	Důvod ¹	Modul ²	Přidělení role ³	A/N	Datum	Podpis
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	MZe	Reader / Editor			
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	ÚOHS	Reader / Editor			
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	MZe	Reader / Editor			
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	ÚOHS	Reader / Editor			
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	MZe	Reader / Editor			
				☐ Zřízení přístupu ☐ Odebrání přístupu ☐ Převod podpor – původní editor ☐ Převod podpor – nový editor	ÚOHS	Reader / Editor			

* Žadatel nevyplňuje.

¹ Vyplňte, za jakým účelem podáváte žádost. V případě odcházejícího zaměstnance je nutné žádat o odebrání jeho přístupových práv a je možné jeho stávající zadané podpory převést na jiného uživatele s rolí editora. Při převodu podpor je nutné uvést do žádosti původního i nového editora podpor.

² Žadatel může zažádat o přístup do obou modulů současně. Modul MZe - podpory v odvětví zemědělské prvovýroby a rybolovu; modul ÚOHS - podpory do všech ostatních odvětví. V případě, že žádá pouze o přístup do jednoho modulu, druhý škrtněte.

³ Nehodící se škrtněte (v případě volby role Editor dostává uživatel automaticky roli Reader).

Zdroj:[25]

Příloha C

Čestné prohlášení žadatele o podporu v režimu *de minimis*

Obchodní jméno / Jméno žadatele	
Sídlo / Adresa žadatele	
IČ / Datum narození	

1. Žadatel prohlašuje, že jako účetní období používá

kalendářní rok.

hospodářský rok (začátek, konec

V případě, že během **předchozích dvou účetních období došlo k přechodu z kalendářního roku na rok hospodářský anebo opačně**, uveďte tuto skutečnost vypsáním účetních období, která byla použita (např. 1. 4. 2012 - 31. 3. 2013; 1. 4. 2013 - 31. 12. 2013):

2. Podniky¹ propojené s žadatelem o podporu

Žadatel o podporu se považuje za propojený² s jinými podniky, pokud i tyto subjekty mezi sebou mají některý z následujících vztahů:

a) jeden subjekt vlastní více než 50 % hlasovacích práv, která náležejí akcionářům nebo společníkům, v jiném subjektu;

b) jeden subjekt má právo jmenovat nebo odvolat více než 50 % členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného subjektu;

c) jeden subjekt má právo uplatňovat více než 50% vliv v jiném subjektu podle smlouvy uzavřené s daným subjektem nebo dle ustanovení v zakladatelské smlouvě nebo ve stanovách tohoto subjektu;

d) jeden subjekt, který je akcionářem nebo společníkem jiného subjektu, ovládá sám, v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného subjektu, více než 50 % hlasovacích práv, náležejících akcionářům nebo společníkům, v daném subjektu.

Subjekty, které mají s žadatelem o podporu jakýkoli vztah uvedený pod písm. a) až d) prostřednictvím jednoho nebo více dalších subjektů, se také považují za podnik propojený s žadatelem o podporu.

Do výčtu podniků propojených přímo či zprostředkovaně se žadatelem o podporu se zahrnují osoby zapsané v základních registrech v souladu se zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel prohlašuje, že

není ve výše uvedeném smyslu propojen s jiným podnikem.

je ve výše uvedeném smyslu propojen s následujícími podniky:

Obchodní jméno podniku/Jméno a příjmení	Sídlo/Adresa	IČ/Datum narození

¹ Podle pravidel veřejné podpory lze za podnik považovat jakýkoliv subjekt, který provádí hospodářskou činnost, tedy nabízí na trhu zboží nebo služby, a to bez ohledu na právní formu tohoto subjektu.

² Bližší informace o propojeném podniku naleznete v METODICKÉ PŘÍRUČCE k aplikaci pojmu „jeden podnik“ z pohledu pravidel podpory *de minimis*.

3. Žadatel prohlašuje, že podnik (žadatel) v současném a 2 předcházejících účetních obdobích

- nevznikl spojením podniků či nabytím podniku.
- vznikl spojením (fúzí splynutím³) níže uvedených podniků:
- nabytím (fúzí sloučením⁴) převzal jmění níže uvedeného/ých podniku/ů:

Obchodní jméno podniku	Sídlo	IČ

Výše uvedené změny spočívající ve spojení či nabytí podniků

- jsou již zohledněny v Centrálním registru podpor malého rozsahu.
- nejsou zohledněny v Centrálním registru podpor malého rozsahu.

4. Žadatel prohlašuje, že podnik (žadatel) v současném a 2 předcházejících účetních obdobích

- nevznikl rozdělením (rozštěpením nebo odštěpením⁵) podniku.
- vznikl rozdělením níže uvedeného podniku:

Obchodní jméno podniku	Sídlo	IČ

a převzal jeho činnosti, na něž byla dříve poskytnutá podpora *de minimis* použita⁶. Podniku (žadateli) byly přiděleny následující (dříve poskytnuté) podpory:

Datum poskytnutí	Poskytovatel	Částka v Kč

Výše uvedené změny spočívající v rozdělení podniků

- jsou již zohledněny v Centrálním registru podpor malého rozsahu.
- nejsou zohledněny v Centrálním registru podpor malého rozsahu.

5. Žadatel níže svým podpisem

- potvrzuje, že výše uvedené údaje jsou přesné a pravdivé a jsou poskytovány dobrovolně;
- se zavazuje k tomu, že v případě změny předmětných údajů v průběhu administrativního procesu poskytnutí podpory *de minimis* bude neprodleně informovat poskytovatele dané podpory o změnách, které u něj nastaly;
- souhlasí se zpracováním svých osobních údajů obsažených v tomto prohlášení ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění p. p., za účelem evidence podpor malého

³ Viz § 62 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Viz § 61 zákona č. 125/2008 Sb.

⁵ Viz § 243 zákona č. 125/2008 Sb.

⁶ Pokud by na základě převzatých činností nebylo možné dříve poskytnuté podpory *de minimis* rozdělit, rozdělí se podpora poměrným způsobem na základě účetní hodnoty vlastního kapitálu nových podniků k datu účinku rozdělení (viz čl. 3 odst. 9 nařízení č. 1407/2013, č. 1408/2013 a č. 717/2014).

rozsahu v souladu se zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění p. p. Tento souhlas uděluji správci⁷ a zpracovateli⁸, kterým je, pro všechny údaje obsažené v tomto prohlášení, a to po celou dobu 10 let ode dne udělení souhlasu. Zároveň si je žadatel vědom svých práv podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Datum a místo podpisu	

Jméno a podpis osoby oprávněné zastupovat žadatele		Razítko (pokud je součástí podpisu žadatele)	

Zdroj: [25]

⁷ Správce je koordinační orgán ve smyslu zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění p. p.

⁸ Zpracovatelem je poskytovatel podpory *de minimis*.

Příloha D

VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVA O POSKYTNUTÍ DOTACE V REŽIMU DE MINIMIS

MĚSTO RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

se sídlem Havlíčkova 136, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
zastoupené starostou města, panem Ing. Janem Skořepou

IČO: 00275336

DIČ: CZ00275336

číslo účtu: 27-1240286399/0800

(dále jen „**poskytovatel**“)

a

příjemce dotace

se sídlem

zastoupený

IČO:

typ příjemce:

číslo účtu:

(dále jen „**příjemce**“)

uzavírají v souladu se z.č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, z.č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů a podle § 159 a násl. z.č. 500/2004 Sb, správního řádu ve znění pozdějších předpisů a v návaznosti na přísl. ustanovení z.č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku v platném znění t u t o

veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu města Rychnov nad Kněžnou

číslo VPS/.../2015

1. Předmět smlouvy

1.1. Poskytovatel poskytne příjemci za podmínek uvedených v této smlouvě na základě žádosti příjemce o poskytnutí dotace ze dne, rozhodnutí Zastupitelstva města č. ze dne 27.4.2015 a v souladu se „Zásadami a pravidly města Rychnov nad Kněžnou“, schválenými Zastupitelstvem města Rychnov nad Kněžnou dne 27.4.2015, číslo usnesení (dále jen „Pravidla“), účelově vymezenou d o t a c í z rozpočtu poskytovatele.

1.2. Příjemce dotaci přijímá a zavazuje se dotaci použít pouze v souladu s touto smlouvou, žádostí příjemce, Pravidly a veškerými dotčenými právními předpisy.

2. Účel dotace

2.1. Poskytovatel poskytuje příjemci neinvestiční dotaci za účelem:

účel dotace

2.2. Doba, v níž má být stanoveného účelu dosaženo : 31.12.2015

3. Výše a způsob poskytnutí dotace

3.1. Výše dotace : **výše dotace** (slovy:).

3.2. Poskytovatel se zavazuje poskytnout příjemci dotaci ve výši dle čl. 3.1. této smlouvy, a to jednorázově, převodem na účet příjemce uvedený v záhlaví této smlouvy nejpozději do 31.5.2015.

3.3. Finanční prostředky dle čl. 3.1. této smlouvy je příjemce oprávněn použít na úhradu nákladů vztahujících se ke stanovenému účelu dotace vzniklých v období od 1.1.2015 do 31.12.2015.

3.4. Finanční prostředky dle čl. 3.1. této smlouvy nelze převádět do následujícího kalendářního roku.

3.5. Dotace je poskytnuta v režimu de minimis v souladu s nařízením Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis, zveřejněném v Ústředním věstníku EU L 352 dne 24.12.2013.

4. Podmínky použití dotace, práva a povinnosti příjemce dotace

4.1. Příjemce je povinen použít dotaci pouze v souladu s účelem této smlouvy k úhradě uznatelných nákladů stanovených Pravidly, prokazatelně souvisejících s realizací účelu dotace dle této smlouvy a v souladu s pravidly účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládání veřejných prostředků.

4.2. Příjemce se zejména zavazuje:

Nepřevést svá práva a povinnosti z této smlouvy vyplývající na jinou osobu.

Realizovat podporovaný účel dotace vlastním jménem, na vlastní účet a odpovědnost.

Naplnit účelové určení dotace dle této smlouvy.

Předložit poskytovateli dotace finanční vypořádání dotace v souladu s touto smlouvou.

4.3. Příjemce je povinen vést řádnou, úplnou a oddělenou evidenci čerpání dotace v souladu se z.č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, z níž musí být zřejmé, že jde o peněžní prostředky hrazené z dotace poskytnuté touto smlouvou a zajistit průkaznost toho, že konkrétní výdaj nebo příjem je vykazován na podporovaný účel, na nějž byla dotace poskytnuta.

4.4. Příjemce je povinen hradit náklady, které uplatňuje z dotace pouze z účtu příjemce dotace, uvedeného v záhlaví této smlouvy, nejsou-li hrazeny v hotovosti.

4.5. Příjemce se zavazuje, že doklady prokazující využití dotace viditelně označí nápisem: „Hrazeno z dotace města Rychnov nad Kněžnou“, uvést evidenční číslo této smlouvy a uvést výši použité dotace uplatňované do vyúčtování z předloženého dokladu a dále se zavazuje, že tyto doklady neuplatní vůči jinému finančnímu zdroji.

4.6. Příjemce je povinen umožnit poskytovateli v souladu se zákonem o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů provedení průběžné a následné kontroly nakládání s veřejnými

prostředky z poskytnuté dotace, jejich použití k účelu, který je vymezen touto smlouvou a předložit při kontrole veškeré účetní záznamy a doklady týkající se podporovaného účelu dotace.

4.7. Příjemce je povinen smluvně zajistit, aby osoby povinné spolupůsobit při výkonu finanční kontroly umožnily poskytovateli dotace prověřit jejich účetnictví a účetní záznamy v rozsahu nezbytném ke splnění účelu kontroly, tj. v rozsahu odpovídajícím podílu jejich účasti na podporovaném účelu dotace.

4.8. Příjemce se zavazuje v průběhu realizace podporovaného účelu dotace prokazatelným a vhodným způsobem zviditelňovat a prezentovat poskytovatele dotace a podporovat jeho dobré jméno při své činnosti, zejména např. informovat veřejnost o poskytnutí podpory na svých webových stránkách, zveřejnění v tisku, logo na dresu, reklamní tabule, atd.

Poskytovatel souhlasí s užitím znaku města Rychnova nad Kněžnou.

4.9. Příjemce se zavazuje bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 10ti dnů od okamžiku změny informovat písemně poskytovatele o všech změnách týkajících se identifikace příjemce dotace (zejména změnu statutárního orgánu nebo jeho člena, změnu názvu, bankovního spojení, sídla či adresy), změnách souvisejících s čerpáním poskytnuté dotace a s realizací podporovaného projektu a dále oznámit poskytovateli zahájení insolvenčního řízení nebo vstup právnické osoby do likvidace.

5. Finanční vypořádání dotace

5.1. Příjemce je povinen předložit poskytovateli finanční vyúčtování dotace dle této smlouvy, a to na formuláři „Vyúčtování dotace“ zveřejněném na www.rychnov-city.cz nejpozději do **31. 1. 2016**.

5.2. Příjemce je povinen k vyplněnému formuláři „Vyúčtování dotace“ dle čl. 5.1. této smlouvy připojit všechny ostatní dokumenty pro vyúčtování dotace dle „Zásad a pravidel města Rychnov nad Kněžnou“.

5.3. Příjemce dotace se zavazuje **nevyčerpané finanční prostředky** vrátit na účet poskytovatel uvedený v záhlaví této smlouvy, a to nejpozději v termínu pro předložení vyúčtování dotace dle článku 5.1. této smlouvy, není-li v této smlouvě uvedeno jinak, a to včetně písemného odůvodnění vrácení dotace. Neučiní-li tak, jedná se o porušení rozpočtové kázně dle ust. § 22 z.č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Vrácení prostředků nezakládá právo příjemce na dočerpání finančních prostředků v následujícím roce.

5.4. V případě, že příjemce nepředloží poskytovateli finanční vypořádání dotace v termínu dle čl. 5.1. této smlouvy, má se za to, že neprokázal, jak byly poskytnuté peněžní prostředky použity.

5.5. Při porušení rozpočtové kázně bude poskytovatel dotace postupovat v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů (§ 22 a následující). Příjemce bere na vědomí skutečnost, že poskytovatel je povinen nařídit vrácení dotace a zároveň uložit příjemci sankci, a to až do výše 100 % poskytnutých peněžních prostředků.

6. Závěrečná ujednání

- 6.1.** Dotace je ve smyslu z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) veřejnou finanční podporou a vztahují se na ni všechna ustanovení tohoto zákona.
- 6.2.** Dotace je slučitelná s podporou poskytnutou z rozpočtu jiných územních samosprávných celků, státního rozpočtu nebo strukturálních fondů Evropských společenství, pokud to pravidla pro poskytnutí těchto podpor nevyklučují.
- 6.3.** Tato smlouva může být změněna pouze písemnými dodatky podepsanými oprávněnými zástupci smluvních stran.
- 6.4.** Právní vztahy, které nejsou touto smlouvou výslovně upraveny, se řídí příslušnými právními normami českého právního řádu.
- 6.5.** Smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech s platností originálu, z nichž 1 vyhotovení obdrží poskytovatel a 1 příjemce.
- 6.6.** Smlouva je uzavřena dle ust. § 164 odst. 2 z. č. 500/2004 Sb., správního řádu.
- 6.7.** Tato veřejnoprávní smlouva včetně případných dodatků bude zveřejněna po dobu nejméně 3 let ode dne zveřejnění na úřední desce umožňující dálkový přístup na adrese: www.rychnov-city.cz.
- 6.8.** Smluvní strany prohlašují, že se s obsahem této smlouvy seznámily a že smlouva plně vyjadřuje jejich pravou a svobodnou vůli.
- 6.9.** Doložka platnosti právního úkonu dle § 41 z. č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů: O poskytnutí dotace a o uzavření této smlouvy rozhodlo Zastupitelstvo města Rychnov nad Kněžnou dne 27. 4. 2015, číslo usnesení/2015.

V Rychnově nad Kněžnou dne

V Rychnově nad Kněžnou dne

Poskytovatel :

Příjemce :

.....
Za město Rychnov nad Kněžnou
starosta města

.....